

Parlamentul României

PROGRAMUL SOCIO- ECONOMIC PE TERMEN SCURT DIN 11 DECEMBRIE 1996

Publicat în Monitorul Oficial,
Partea I nr. 342 din 12 decembrie
1996. În vigoare până la 15 aprilie
1998.

Material informativ îngrijit de:

Hotărârea nr. 12/1996 pentru acordarea încrederii Guvernului

Având în vedere dezbaterile care au avut loc în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, din data de 11 decembrie 1996, asupra Programului de guvernare și întregii liste a Guvernului, prezentate de către domnul Victor Ciorbea, candidatul pentru funcția de prim-ministru,

în conformitate cu rezultatul votului consemnat în procesul-verbal din data de 11 decembrie 1996,

în temeiul art. 102 alin. (3) din Constituția României,

Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. - Se acordă încredere Guvernului, în componența prevăzută în anexa nr. 1, pentru realizarea Programului său de guvernare prevăzut în anexa nr. 2.

PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR
ION DIACONESCU

PREȘEDINTELE SENATULUI
PETRE ROMAN

București, 11 decembrie 1996.

Nr. 12.

COMPONENȚA GUVERNULUI ROMÂNIEI

1. Victor Ciorbea	Prim-ministrul României
2. Mircea Ciumara	Ministru de Stat, Ministrul finanțelor
3. Adrian Severin	Ministru de Stat, Ministrul de Externe
4. Ulm Spineanu	Ministru de Stat, Ministrul Reformei
5. Călin Popescu-Tăriceanu	Ministru de Stat, Ministrul Industriei și Comerțului
6. Alexandru Athanasiu	Ministrul Muncii și Protecției Sociale
7. Valeriu Stoica	Ministrul Justiției
8. Victor Babiuc	Ministrul Apărării
9. Gavril Dejeu	Ministrul de Interne
10. Dinu Gavrilescu	Ministrul Agriculturii și Alimentației
11. Traian Băsescu	Ministrul Transporturilor
12. Sorin Pantiş	Ministrul Comunicațiilor
13. Akos Birtalan	Ministrul Turismului
14. Nicolae Noica	Ministrul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului
15. Ion Oltean	Ministrul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului
16. Virgil Petrescu	Ministrul Învățământului
17. Bujor Bogdan Teodoriu	Ministrul Cercetării și Tehnologiei
18. Ștefan Iosif Drăgulescu	Ministrul Sănătății
19. Ion Caramitru	Ministrul Culturii
20. Sorin Stănescu	Ministrul Tineretului și Sportului
21. Bogdan Nicolae Niculescu-Duvăz	Ministrul pentru Relațiile cu Parlamentul
22. Remus Opreș	Ministru delegat pe lângă Primul Ministru pentru coordonarea Secretariatului General al Guvernului și a Departamentului pentru Administrație Publică Locală
23. Alexandru Herlea	Ministru delegat pe lângă Primul Ministru pentru Integritate Europeană
24. Radu Boroianu	Ministru delegat pe lângă Primul Ministru pentru Informații Publice
25. Gyorgy Tokay	Ministru delegat pe lângă Primul Ministru pentru Minorități Naționale
26. Dan Radu Rușanu	Secretar de Stat la Ministerul Finanțelor, Membru al Guvernului
27. Constantin Dudu Ionescu	Secretar de Stat la Ministerul Apărării, Membru al Guvernului
28. Florin Buruiană	Secretar de Stat la Ministerul Industriei și Comerțului, Membru al Guvernului

PROGRAM socio-economic pe termen scurt

Măsurile prioritare pentru primele șase luni de guvernare

Parte integrantă a programului de guvernare, acest program cuprinde prioritățile de acțiune pentru primele șase luni de guvernare și factorii pregătitori pentru evoluțiile economico-sociale pe termen lung.

Programul pe termen scurt acoperă, în primul rând, iarna 1996-1997. Coaliția de guvernare consideră ca prioritate absolută traversarea iernii fără obișnuitele sacrificii și privațiuni din partea populației, cu nimic vinovată de greșelile sau calculele politice ale fostei guvernări. Acest obiectiv va fi realizat în paralel cu măsuri de corectare a dezechilibrelor în plan macroeconomic, precum și în cel al economiei reale.

Atât economia cât și societatea românească se află într-o criză profundă, cauzată de proasta administrare a resurselor și a potențialului național. Programul de șase luni are ca obiectiv principal gestionarea situației pentru pregătirea ieșirii din criză, stoparea degradării socio-economice, ameliorarea vieții populației și, în special, a categoriilor sociale defavorizate. Se va urmări realizarea condițiilor minimale necesare creșterii economice durabile.

Programul socio-economic de măsuri pentru primele șase luni are, de asemenea, ca obiectiv demararea în regim de urgență a acelor reforme care să asigure sprijin din partea organismelor financiare internaționale și crearea mediului economic necesar pregătirii în vederea integrării în Uniunea Europeană și în NATO.

Acest program urmărește îndeplinirea obligațiilor pe termen scurt asumate prin: "Contractul cu România" al Convenției Democrate, programul USD, "Mai întâi, pentru oameni", și programul electoral al UDMR, "împreună vom reuși".

I. Măsuri sociale și economice

Depășirea stării critice în care se găsește economia României în prezent nu se poate realiza într-un termen scurt. Anumite dezechilibre necesită, însă, soluții imediate. Urgențele programului de guvernare vizează:

A. Măsuri inițiale pentru combaterea sărăciei

În domeniul asistenței sociale, Guvernul va proceda la îndeplinirea imediată a angajamentului privind creșterea alocației de stat pentru copii, până la nivelul de 50.000 lei/lună/copil, diferențiat în funcție de dificultățile materiale ale familiei.

De asemenea, corespunzător obligațiilor asumate, va iniția procesul de majorare a pensiilor țăranilor cooperatori, asigurându-se nivelul minim de 50.000 lei/lună.

Guvernul se obligă, în egală măsură, să elaboreze reglementări privind indexarea automată a pensiilor în raport cu rata inflației.

Guvernul va analiza imediat posibilitatea extinderii programelor de combatere activă a șomajului, în special în rândul tinerilor. Se va completa și revizui cadrul legislativ pentru asigurarea de locuințe destinate tinerilor, punându-li-se la dispoziție credite pe termen lung și terenurile necesare.

Guvernul va întări sistemul de protecție socială, astfel încât să reducă șocurile pe care viitoarele reforme le vor produce asupra nivelului de trai.

B. Importul de resurse energetice

Finanțarea importului de resurse energetice fiind dificilă, Guvernul va adopta următoarele măsuri:

- Evaluarea stocurilor de resurse energetice existente și identificarea, în colaborare cu regiile autonome din domeniu, a necesarului de aprovizionat;
- Stabilirea, împreună cu Banca Națională și cu băncile comerciale, a surselor și a mecanismelor de finanțare a importurilor energetice pentru iarna 1996-1997;
- Importul de combustibil în cantități suficiente, în special pentru asigurarea confortului termic al populației.

C. Prețul energiei

Prețul energiei nu va fi liberalizat, cel puțin până în anul 1998.

Se va iniția, însă, alinierea prețului la energie până la nivelul prevăzut în acordurile internaționale pe care guvernul anterior le-a semnat deja, dar nu le-a onorat la termenele prevăzute. Această obligație, care implică măsuri nepopulare, revine actualului Guvern.

Alinierea prețului la energie vizează:

- Analiza realistă a momentului potrivit pentru demararea procesului;

- Protejarea exclusivă a grupurilor sociale defavorizate, în funcție de mijloacele de trai ale acestora; Guvernul consideră că cei cu venituri mai mari pot suporta mai ușor noile prețuri la energie, astfel încât aceștia nu mai trebuie protejați;
- Inițierea unor programe de dezvoltare locală menite să conducă la crearea de noi locuri de muncă în zonele care, eventual, vor fi mai afectate de restructurarea industrială;
- Consolidarea dialogului social la nivel național și local, în vederea găsirii de soluții realiste, cu suport financiar, pentru reorientarea mâinii de lucru.

Alinierea prețurilor la energie va induce o serie de efecte favorabile în plan economic, concretizate în:

- Diminuarea pierderilor și trecerea pe profit a unităților economice din sfera producției energetice;
- Reducerea consumului energetic pe unitatea de produs și, totodată, creșterea competitivității multora dintre produsele românești la export;
- Diminuarea semnificativă a volumului arieratelor, în special pe relația dintre producătorii și beneficiarii de energie;
- Restructurarea sectorului real din economie.

D. Inițiative în domeniul politicii agricole

Guvernul consideră că sunt necesare măsuri pentru dezvoltarea unei reforme de fond în agricultură. Nu toate sunt realizabile imediat. Se impun, însă, măsuri urgente pentru diminuarea presiunilor inflaționiste, fără a fi periclitată producția agricolă a anului 1997, care se vor înscrie într-o tendință generală de modernizare a agriculturii.

În următoarele șase luni, Guvernul va iniția următoarele măsuri:

- Stimularea producției agricole prin:
 - anularea impozitului agricol până în anul 2000;
 - crearea de facilități pentru stimularea exportului.
- Constituirea pieței funciare, stimularea concurenței și întărirea gospodăriilor rurale prin inițierea unui set de reglementări care vor permite:
 - punerea în posesie a proprietarilor terenurilor care nu se află în litigiu și eliberarea titlurilor de proprietate persoanelor al căror drept de proprietate a fost reconstituit;
 - vânzarea și cumpărarea pământului;
 - inițierea unui program special de privatizare și de restructurare a unor societăți comerciale și a unor regii autonome din agricultură și din domenii conexe.
- Reformarea globală a sistemului de finanțare a agriculturii prin:
 - stabilirea unui mecanism neadministrativ al prețurilor la produsele agricole, care va fi încadrat în tendința generală de liberalizare și de privatizare din sectorul agricol;
 - precizarea mecanismelor de finanțare a agriculturii în anul 1997 și, în primul rând, a campaniei agricole de primăvară;

- criteriul general al mecanismului de finanțare a agriculturii va fi obținerea de efecte maxime în planul producției, cu resurse financiare minime;
- se va urmări unificarea diferitelor forme de subvenție, în scopul reducerii costului de administrare a acestora și al minimizării scurgerilor de resurse financiare spre alte utilizări;
- finanțarea agriculturii din resurse publice nu va periclita cerințele stabilității macroeconomice.
- Adoptarea unor măsuri pentru dezvoltarea locală și pentru stabilizarea mâinii de lucru la sate;
- Inițierea de programe pentru crearea de noi locuri de muncă în sectorul neagricol din mediul rural.

E. Controlul deficitului bugetar și finanțarea neinflaționistă a acestuia

Avându-se în vedere nivelul deficitului public fiscal, estimat la circa 10%, precum și implicațiile în planul accelerării inflației, Guvernul va acționa pentru:

- Asigurarea execuției bugetului public național pe anul 1996, prin derularea corespunzătoare a încasărilor și a cheltuielilor bugetare în luna decembrie și în primul trimestru al anului 1997;
- Utilizarea maximală a posibilităților de finanțare neinflaționistă a deficitului public pe anul 1996, prin:
 - identificarea de către Guvern, în colaborare cu Banca Națională, cel mai târziu până la adoptarea bugetului pe anul 1997, a surselor de finanțare neinflaționistă a deficitului bugetului public național pe anul 1996;
 - asigurarea de dobânzi competitive pentru bonurile de tezaur, astfel încât acestea să devină atractive pentru investitorii privați și să evite monetizarea emisiunilor de către Banca Națională.
- Verificarea veridicității datelor economico-financiare și statistice pentru a se obține o evaluare cât mai realistă a situației economiei și elaborarea urgentă a unui nou proiect al bugetului public național pe anul 1997.

F. Diminuarea blocajului financiar

Anul 1996 a marcat înrăutățirea disciplinei financiare a întreprinderilor din sectorul de stat. Blocajul financiar a ajuns să reprezinte circa 17% din produsul intern brut. Un rol important în acumularea blocajului financiar l-au avut regiile autonome și societățile comerciale, care dețin majoritatea pierderilor înregistrate de sectorul de stat. În consecință, Guvernul va analiza situația acestora în vederea întăririi disciplinei financiare și-i a îmbunătățirii activității lor.

G. Stimularea investiției de capital străin

Conștient de faptul că resursele naturale, materiale și umane ale țării nu pot fi valorificate decât printr-o puternică infuzie de capital, Guvernul va duce o politică de stimulare a mediului de afaceri și, în special, de facilitare a investițiilor de capital străin.

H. Combaterea corupției

Politica în domeniul justiției și al ordinii publice va avea ca obiectiv comun prevenirea și combaterea corupției. Guvernul va declanșa un război total împotriva tuturor funcționarilor corupți, precum și împotriva corupției care se manifestă la cel mai înalt nivel. În acest sens, va fi înființat un Departament Anticorupție subordonat direct Primului Ministru.

I. Dezvoltarea parteneriatului social

Guvernul va iniția de urgență dialogul cu partenerii sociali în vederea perfecționării cadrului instituțional al cooperării cu aceștia și al încheierii unui Pact social.

Guvernul va încuraja crearea unor grupuri consultative, formate din reprezentanți de marcă ai societății civile, va înființa linii telefonice directe cu cetățenii și va organiza un centru de informare și de documentare privind activitatea Executivului.

Totodată, Guvernul va asigura o totală transparență a activității sale prin instituirea unei modalități radical noi de colaborare cu presa.

II.

Măsuri în domeniul relațiilor externe

Guvernul va intensifica demersurile diplomatice referitoare la integrarea României în Uniunea Europeană și aderarea la NATO, ținând seama de faptul că, în anul 1997, instanțele competente ale organizațiilor respective urmează să adopte decizii esențiale ce interesează țara noastră.

Guvernul va relua negocierile cu FMI și cu Banca Mondială spre a încheia un nou acord "stand-by" și respectiv spre a relua executarea Acordului FESAL în condițiile atingerii parametrilor conveniți.

Guvernul va accelera negocierile în vederea încheierii în cel mai scurt timp posibil a Acordurilor de bază cu statele vecine și va adopta măsurile ce se impun pentru aplicarea corectă a Acordurilor semnate și ratificate.

III.

Măsuri legislative și programe guvernamentale

Măsuri legislative

Guvernul va elabora proiecte de legi și va declanșa procedurile constituționale în vederea adoptării lor de către Parlament în următoarele sectoare:

A. Agricultură și fond funciar

- Modificarea dispozițiilor Legii fondului funciar (nr. 18/1991) în legătură cu:
 - limitele juridice ale transferului dreptului de proprietate asupra terenurilor;
 - statutul terenurilor care au aparținut fostelor IAS-uri;
 - statutul terenurilor din administrarea institutelor de cercetări și a fermelor de cercetare;
 - regimul juridic al izlazurilor și pădurilor;
- terenurile atribuite pentru construcția de locuințe destinate tinerilor, familiilor tinere sau celor cu situație socială deosebită, precum și învățătorilor, medicilor și preoților care se stabilesc la sat;
- regimul juridic al terenurilor pe care se află construcții.
- Proiectul de lege privind desființarea impozitului agricol.
- Proiectul de lege privind asigurarea împotriva calamităților naturale care afectează recoltele.
- Proiectul de lege privind stabilirea inventarului agricol la înființarea CAP-urilor și modul de despăgubire a foștilor proprietari.
- Proiectul de lege privind stimularea reluării ciclului tehnologic și dotarea cu utilaje în favoarea producătorilor agricoli prin creditare preferențială.
- Proiectul de lege privind stimularea sistemului de achiziție a produselor agricole prin burse locale de produse agricole și asimilarea producției de export.

B. Economie - Finanțe

- Proiectul de lege privind sistemul de taxe și impozite în perioada 1997-2005 în funcție de direcțiile de dezvoltare economico-sociale.
- Proiectul de lege privind interzicerea jocurilor de ajutorare (tip "piramidal").
- Modificarea Legii Finanțelor Publice.

C. Sectorul Social - Învățământ

- Proiectul de lege privind înființarea Fondului Național de Locuințe și ajutorarea tinerilor și a familiilor tinere, de la sate și orașe, în vederea construirii de locuințe, cu credite pe termen lung.
- Proiectul de lege a pensiilor și stabilirea criteriilor pentru recalcularea pensiilor țăranilor care au fost membri cooperatori.
- Proiectul de lege privind înființarea, organizarea și funcționarea Caselor Autonome de Pensii.
- Finalizarea proiectului de lege privind Asigurările Sociale de Sănătate.
- Proiectul de lege privind stimularea natalității, protecția copilului și a mamei.
- Finalizarea și adoptarea proiectului de lege privind statutul personalului didactic.

- Proiectul de lege privind modificarea Legii contractului colectiv de muncă, a Legii conflictelor colective de muncă și a Legii sindicatelor.
- Proiectul de lege privind Consiliul Economic și Social.

D. Administrația publică

- Proiectul de lege privind reîmpărțirea administrativă a teritoriului.
- Proiectul de lege privind modificarea Legii administrației publice locale.
- Proiectul de lege privind bugetele locale.
- Proiectul de lege privind patrimoniul statului și patrimoniile comunităților locale.

E. Stimularea investițiilor străine

Vor fi introduse reglementări privind: delimitarea clară, în regimul investițiilor străine, între investițiile directe și cele de portofoliu; eliminarea restricțiilor privind repatrierea câștigului realizat; garantarea liberului transfer al devizelor la cumpărarea și vânzarea valorilor mobiliare; regimul proprietății; eliminarea barierelor birocratice; alte reglementări.

Programe guvernamentale

Guvernul va adopta următoarele programe:

- Programul guvernamental privind măsurile necesare pentru accelerarea procesului de punere în posesie a proprietarilor de terenuri pe baza Legii fondului funciar (nr. 18/1991) și încheierea acestui proces până la data de 30 iunie 1997, cu excepția terenurilor cu privire la care există litigii.
- Programul de garantare guvernamentală a integrării economice a tinerilor și a persoanelor nou angajate.
- Stabilirea indicatorilor sociali minimali pentru determinarea costului vieții, a unui nivel de trai decent, pe baza negocierilor cu sindicatele, uniunile patronale și organizațiile pensionarilor, în scopul stabilirii corecte a salariilor, pensiilor, alocațiilor, ajutoarelor sociale și indexărilor.
- Programul guvernamental privind pietruirea și iluminarea drumurilor sătești, asigurarea alimentării cu apă a satelor și conectarea satelor la rețelele telefonice.
- Programul guvernamental pentru construirea căminelor studențești cu 10.000 locuri.
- Programul guvernamental pentru restructurarea ministerelor și departamentelor, în conformitate cu principiul descentralizării activității administrative și economice.
- Programul guvernamental privind corelarea bugetului de stat cu prioritățile justiției, apărării, învățământului, sănătății și culturii.
- Programul guvernamental de dezvoltare și refacere a infrastructurilor (șosele, căi ferate, aeroporturi, porturi, rețele).
- Programul guvernamental pentru consolidarea parteneriatului economic și social.

- Programul guvernamental privind sistemul de alianțe al României.
- Programul guvernamental privind măsurile de accelerare a restructurării în plan economic și social în vederea integrării în Uniunea Europeană.

**Programul de baza de macro-stabilizare și de dezvoltare a României până în anul
2000**

Programul de guvernare 1997-2000

CAPITOLUL I

Starea națiunii

I.1. Situația politicii

Pentru prima dată după zeci de ani, schimbarea regimului din România s-a produs pe cale democratică, ca întruchipare a dorinței legitime a poporului pentru o viață mai bună și mai dreaptă. Prin votul exprimat de electorat în 3 și 17 noiembrie 1996, a devenit posibilă relansarea reconcilierii naționale, pe baza căreia toate fiicele și toți fiii patriei române, indiferent de profesie, avere, statut social, trecut, vârstă, sex, etnie, religie, pot să contribuie la bunăstarea comună și personală. În același timp, pot să beneficieze de protecția statului căruia ei înșiși îi sunt loiali.

Cei care au condus destinele țării în ultimii ani nu au reușit să rupă convingător legătura cu mentalitățile și practicile regimului dictatorial și nici să apropie în mod real România de valorile și de circuitul european și mondial al țărilor democratice dezvoltate. "Nimeni nu este mai presus de lege" - a rămas o frază prezentă doar formal în Constituție, în timp ce clasa conducătoare a transformat dictatura politică a lui Nicolae Ceaușescu într-o dictatură economică ce a sufocat de la o zi la alta speranța de mai bine a omului de rând. Unii funcționari publici, corupți, s-au transformat treptat în clientela politică a fostului partid de guvernământ pentru care interesele țării și cele ale cetățeanului deveneau subordonate intereselor partizane. Foștii conducători ne-au promis democrație și ne-au oferit oligarhie. Ne-au promis statul de drept și au deschis larg porțile crimei organizate. Ne-au promis dreptate socială și ne-au oferit corupție, sărăcie și practici de tip poliție politică. Partidul-Stat a mînat doar parteneriatul cu societatea civilă, în timp ce pe mai multe căi a subminat structurile de organizare ale acesteia. Starea de nesiguranță și lipsa de speranță au fost consecințele unei asemenea politici de stat. Spre lauda ei, populația, ce părea lipsită de prea mari griji, în conformitate cu statisticile oficiale, a dat dovadă de maturitate politică, reușind în timp să marginalizeze mesajele stridente de tip extremist, revanșard și șovin, găsind calea spre reconcilierea națională. Pe de altă parte, deși s-au cheltuit sume mari pentru cosmetizarea imaginii externe a pseudoreformelor și a gafelor guvernanților, ce nu ratau participarea formală la importantele reuniuni internaționale. România

era izolată de restul țărilor civilizate și lipsită de șanse reale de integrare în Uniunea Europeană și de aderare la NATO.

Demagogia și falsitatea mesajelor pe care le clamau foștii guvernanți au creat imaginea complicității foștilor demnitari cu forțele corupte, oculte sau cu crima organizată.

Prin voința exprimată democratic în toamna anului 1996, populația României a votat pentru schimbarea în bine, conștientă însă de sacrificiile economice necesare ieșirii din dezastrul generat cu iresponsabilitate de foștii guvernanți ai țării.

Coaliția guvernamentală își propune să creeze în România o societate deschisă și liberă, caracterizată prin respectul diversității și al pluralismului, în care democrația, sfatul de drept și drepturile omului să constituie fundamentul prosperității și demnității fiecăruia, al justiției și al solidarității sociale.

În acest sens, Guvernul va promova, în condiții de responsabilitate și transparență, o politică ce va fi orientată spre următoarele obiective principale: descentralizarea, reducerea birocrăției, privatizarea (dezetatizarea), eliminarea monopolurilor și creșterea concurenței, reducerea impozitelor și taxelor. De asemenea, se va asigura ocrotirea și asistența socială pentru categoriile de populație defavorizate, marginalizate sau vulnerabile.

I.2. Situația instituțiilor

În ultimii 7 ani, au fost elaborate și adoptate Constituția și legile care constituie cadrul normativ al organizării și funcționării instituțiilor statului de drept și al economiei de piață. Asimilarea insuficientă a concepțiilor și a principiilor care fundamentează aceste instituții de către guvernarea anterioară a determinat însă numeroase ezitări și întârzieri în adoptarea unor legi vitale pentru funcționarea democrației, cum este cazul Legii privind Avocatul Poporului. Dimpotrivă, altele au fost aplicate în mod grăbit soluții neadecvate realităților românești, exemplul cel mai relevant sub acest aspect fiind punerea în practică a Legii fondului funciar, care a generat nenumărate abuzuri și litigii cu privire la punerea în posesie și la eliberarea titlurilor de proprietate. Lipsa de corelare legislativă și voinței politice întregesc lista cauzelor care împiedică încă funcționarea eficientă a instituțiilor democratice. De asemenea, există paralelismul între atribuțiile unor instituții, cum este cazul atribuțiilor Ministerului de Finanțe și ale Curții de Conturi, ceea ce a condus la soluții contradictorii în materie fiscală, creând o stare de nesiguranță în rândul investitorilor și descurajând astfel, mai ales investitorii străini strategici.

Pe de altă parte, refuzul de a adopta reglementări esențiale, cum sunt cele referitoare la responsabilitatea ministerială și la statului funcționalului public, a încurajat corupția și a justificat neîncrederea societății civile față de structurile puterii. Tot astfel, respingerea oricărei inițiative având ca obiect Legea bugetelor locale explică dificultățile uriașe cu care se confruntă comunitățile locale.

Ignorarea problemelor reale ale justiției, ale administrației de stat și, în special, ale Ministerului de Interne a generat exodul specialiștilor din instituțiile care au ca atribuție prevenirea și combaterea corupției, având drept consecințe criza de personal, excesul de birocrăție, apariția unor rețele de tip mafiot, sporirea și diversificarea fenomenului infracțional și reducerea

interesului pentru apărarea valorilor fundamentale ale statului de drept. Soluțiile controversate pronunțate de Curtea Supremă de Justiție și de Curtea Constituțională au contribuit la scăderea credibilității acestor instituții cu funcții vitale pentru consolidarea democrației.

Reacțiile tardive față de cursul proceselor internaționale și temporizarea reformei economice au mărit handicapul în cursa pentru integrarea în Uniunea Europeană și aderarea la NATO, astfel încât România se află într-o situație dezavantajoasă în raport cu alte țări post-comuniste din Europa Centrală.

I.3. Situația economică

Tranziția în România s-a dovedit mai dureroasă decât în majoritatea celorlalte țări central și est-europene. Politica guvernamentală a aplicat cu precădere soluții graduale de reformă. Deși ele au asigurat menținerea, în parte, a locurilor de muncă, au condus la o rapidă deteriorare a puterii reale de cumpărare a veniturilor, concomitent cu o creștere rapidă a prețurilor, mai mare decât în majoritatea țărilor post-comuniste.

Principala rațiune care a stat la baza deteriorării economice și sociale, a pierderii continue a puterii reale de cumpărare a veniturilor și a creșterii sărăciei, a constituit-o incapacitatea administrării evoluțiilor proceselor economice și a restructurării evoluției politice, a politicilor necesare trecerii de la economia de plan la economia de piață.

Consecințele acestei politici, în mod sintetic, sunt următoarele:

1. O inflație într-o permanentă creștere, de peste 45% la finele anului 1996, adică de două ori mai mare decât inflația stabilită ca parametru de performanță în acordul "stand by" - FMI.

2. Un imens deficit al bugetului de stat - 5.609 miliarde de lei (circa 5% din PIB, preliminar 1996) - pentru care nu există o finanțare neinflaționistă certă. Deficitul real este mult mai ridicat. În această cifră nu sunt incluse activitățile din sectorul public aferent regiilor autonome. Pierderile RENEL-ului și ale CFR-ului măresc deficitul cu încă 1-2% din PIB. Operațiunile cvasifiscale adaugă deficitului alte 4% din PIB.

În concluzie, deficitul total al sectorului public poate fi de ordinul a 9-10% din PIB. Consecutiv s-au acumulat mari presiuni inflaționiste în sistemul economic.

Acțiunile de finanțare ale acestui deficit efectuate în principal de către BNR prin conturile sale de refinanțare, au făcut ca masa monetară să crească cu 65% în anul 1996, până în luna septembrie.

3. Datoria publică internă, preliminară pentru finele anului 1996 este de 6.065 miliarde de lei, comparativ cu 2.808 miliarde de lei la finele anului 1995.

4. Datoria publică externă efectivă a țării la data de 30 septembrie 1996 este de 5.696 milioane dolari SUA, din care 4.020 milioane dolari SUA reprezintă datoria angajată direct de stat, iar 1.677 milioane dolari SUA - de către agenții economici cu garanția statului. La 31

decembrie 1996, este preliminară o datorie publică externă efectivă de circa 6.383 milioane dolari SUA, din care 4.550 milioane dolari SUA angajată direct de stat, iar 1.833 milioane dolari SUA de către agenții economici, cu garanția statului.

5. Un deficit al balanței comerciale (FOB/CIF) de circa 2 miliarde dolari SUA în lipsa imediată și pe termen scurt a unor surse de finanțare suficiente. Totodată, rezerva internațională a țării la finele lunii septembrie 1996 era cu puțin mai mare de 1,2 miliarde dolari SUA.

6. O puternică supraevaluare a leului în raport cu dolarul SUA.

7. Lipsa acută de valută de pe piața valutară interbancară este o consecință a supraevaluării monedei naționale și a politicilor industriale, agricole și comerciale neadecvate.

Piața valutară și piața de licitație a creditului a BNR, nu au fost lăsate să funcționeze. Au fost impuse restricții oficiale și neoficiale care au împiedicat piața să stabilească în mod liber nivelul cursului de schimb, respectiv al dobânzii de refinanțare. S-a impus raționalizarea, prin mijloace netransparente, atât a valutei cât și a creditului, cu consecința dezorganizării economiei. Importatorii nu pot obține liber valută necesară. Exporturile au fost lovite de lipsa accesului la intrările necesare din import, ceea ce a făcut ca exportatorii să evite repatrierea imediată câștigului valutar realizat (un fel de "fugă de capital", aproximată la 600-800 milioane dolari SUA).

8. Un volum mare și descurajant al arieratelor de plăți, inclusiv pe fondul unei puternice indisciplinări financiare și a unor pierderi semnificative prin distrugerea capitalului construit și a capacităților proprii de plăți, care tinde să depășească 20.000 de miliarde de lei (cca. 18% PIB, preliminar 1996).

9. Consumul energetic pe unitatea PIB este de 4-6 ori mai mare față de țările UE și 2-3 ori mai mare decât în țările central și est-europene.

10. O finanțare externă suspendată datorită neîndeplinirii angajamentelor convenite de guvernul anterior cu FMI și Banca Mondială.

O scurtă privire asupra unor cifre ilustrează natura și dimensiunea pierderilor suferite de agenții economici cu capital de stat sau majoritar de stat. Astfel:

- din cei 6770 agenți economici cu capital de stat sau majoritar de stat existenți la sfârșitul anului 1995 (an în care s-a declanșat Programul de Privatizare în Masă), circa 2550 au înregistrat pierderi. La nivelul primelor 9 luni ale anului 1996, situația era aceeași, cu mici excepții;
- pierderile acestor 2550 de agenți economici (anterioare subvenționării), numai pe anul 1995 s-au ridicat la 4800 miliarde de lei (6.6% PIB). Subvențiile guvernamentale, explicite și implicite, acordate la nivelul anului 1995 au fost de 4200 miliarde lei (5,8% PIB) pentru acoperirea acestor pierderi;
- în pofida unor ștergeri repetate ale arieratelor, și, mai recent, ale restanțelor de plată ale agenților economici aflați în supraveghere financiară, arieratele au crescut la 12300

miliarde lei (17% PIB) în 1995 și la peste 20000 miliarde lei (peste 18% PIB) în 1996. Din total, 25% reprezintă sumă datorată la buget, 15% sumă datorată băncilor, iar cca. 60% datorie față de alți agenți economici cu capital de stat sau majoritar de stat și privați;

- cca. 60% din pierderi provin de la 26 de regii autonome, din care 10 regii activează în domenii în care concurența există sau poate exista cu ușurință (agricultură, industria minieră), iar restul de 16 regii sunt din domeniul utilităților publice tradiționale;
- cca. 30% din totalul pierderilor sunt înregistrate de 35 de agenți economici (75 de mii de angajați).

Concluzia este că pierderile se accentuează într-un număr relativ mic de regii și societăți comerciale cu capital de stat sau majoritar de stat, însă nu s-a operat nimic convingător privind la restructurarea sau privatizarea lor. Supravegherea lor financiară, ca metodă, s-a dovedit, în final, un eșec. Resursele financiare alocate pentru restructurare sub supravegherea financiară, s-au consumat, iar regiile și agenții economici de stat au continuat să producă pierderi.

Agricultura României are un enorm potențial de satisfacere a majorității nevoilor populației. Din export, ea poate contribui la obținerea de valută. Este o sursă potențială de creștere economică durabilă, o sursă semnificativă a creșterii veniturilor interne și, în acest fel, de reducere a sărăciei.

- controlul prețurilor și distorsiunile cursului de schimb au făcut ca prețurile la nivelul producătorilor să fie foarte mici, reducând stimulentele de creștere a ofertei (în anul 1996, producătorii de grâu au obținut 70% din prețul mondial; producătorii de lapte - 60% din prețul pe care l-ar fi încasat dacă piața ar fi fost liberă). Impozitarea implicită, realizată prin prețurile controlate de guvern a depășit permanent sprijinul acordat sub forma primelor și a subvențiilor;
- vasta rețea de subvenții, plus prețurile și adaosurile controlate, sub motivația protejării consumatorilor s-au dovedit a avea o eficacitate minimă sau au promovat efecte nedorite. Tarifele vamale la produsele agricole și alimentare sunt cele mai ridicate din Europa Centrală și de Est. Sunt în medie de 75% și, mai ales, sunt instabile. Astfel, au sporit mult prețurile la consumator, protejând în schimb, producătorii ineficienți (consumatorii de carne de porc plătesc prețuri cu 30% mai mari decât cele ce ar fi existat în condițiile unui comerț liber);
- fermele de stat s-au constituit într-un puternic grup de interese opuse reformei. Contribuția lor la producția agricolă este de sub 20%; valoarea adăugată pe hectar este mai mică în fermele de stat decât în cele private. Fermele de stat, integratorii de stat și alte unități de stat reprezintă cel mai mare grup de interese care au solicitat și au primit subvențiile guvernamentale, introducând un cost considerabil pentru buget și pentru economie în general.
- valurile succesive de credit dirijat, subvenționat prin agenți sau unități de stat, au generat o creștere accentuată a inflației, au destabilizat sistemul financiar, au încurajat cultura delincvenței, au împiedicat dezvoltarea unui sistem sănătos și puternic de finanțare rurală. Creditul subvenționat a însemnat permanent suplimentarea deficitului fiscal, care, fiind monetizat, a sporit presiunea asupra prețurilor și a cursului de schimb.

Creditul subvenționat a ocolit practic cele trei milioane de agricultori privați îndreptățiți să îl primească.

- Desființarea Romcereal-ului este o afacere neterminată. Agenția Națională de Produse Agricole deține în continuare 35% din silozurile cu cel mai bun amplasament din țară-mulț pentru ceea ce îi este necesar ca depozitar al rezervei strategice naționale. Comcereal-urile nu s-au privatizat și formează una din principalele cauze care împiedică dezvoltarea unei piețe dinamice și competitive a produselor agricole.
- S-a împiedicat dezvoltarea unui sistem privat de furnizare a input-urilor (semințe, îngrășăminte, pesticide etc.). Nu s-au permis nici surse alternative de credit comercial și de consultanță cu privire la metodele de practicare a agriculturii.
- Agricultorii nu pot să cumpere și să vândă pământul, la șase ani de la aplicare Legii 18/1991.
- Ministerul Agriculturii și Alimentației consumă cca. 25% din bugetul său plătiind dobânzi subvenționate. Adevăratele funcții ale ministerului (difuzare a informațiilor pieței, dezvoltarea cercetării agricole, dezvoltarea cunoștințelor de specialitate ale agricultorilor, elaborarea unor programe de dezvoltare rurală etc.) au fost relativ neglijate. În ceea ce privește capacitatea sa de administrare a diferitelor programe - finanțate de donatori internaționali - în domenii specifice aceasta s-a dovedit necorespunzătoare.

România se confruntă cu grave probleme la nivelul stabilității macroeconomice. Economia țării a ajuns la nivelul de neperformanță, așa cum se vede prin cea mai simplă analiză a celor de mai sus, prin reluarea unei politici excesive a "producției de dragul producției". Sunt semnificativi anii 1995 și 1996 în contextul amânării reformei structurale a economiei. Politica guvernului a dus numai la creșterea producției totale măsurate, periclitându-se astfel calitatea creșterii economice. Altfel spus, deși agenții economici cu capital de stat sau majoritar de stat au produs mai mult, o bună parte din această producție a însemnat "producție pe stoc" - o producție rămasă nevândută sau vândută în pierdere. Pe de altă parte, continuitatea și creșterea producției au însemnat conservarea unei baze industriale slabe, neperformante, tolerarea indisciplinei financiare, sporirea continuă a pierderilor și arieratelor. Urmarea nu putea fi alta decât:

- deficit fiscal și cvasifiscal ridicat (în anul 1996 de cca. 10% din PIB);
- expansiune monetară inflaționistă pentru finanțarea acestui deficit;
- inflație sporită, cu mult mai mare decât cea stabilită ca indice de performanță;
- măsuri de control aplicate pieței valutare și pieței creditului, de fiecare dată autoritățile evitând să accepte cursul pieței.

I.4. Situația socială

Politicile sociale în perioada de tranziție au constituit un eșec, atât datorită deteriorării reformei economice de la sensul primordial - adaptarea rapidă și în condițiile de competitivitate a economiei la exigențele mecanismelor pieței - cât și datorită modului defectuos de concepere

a reformei sociale prin formarea unei legislații de tip “reactiv” lipsită de viziune strategică având o clasă componentă demagogică.

Totodată, întârzierea în luarea deciziei politice și legislative având drept obiect adoptarea unor politici de natură a echilibra social costurile reformei economice, a condus la extinderea categoriilor defavorizate ale populației. În consecință, toate măsurile luate de Guvern au determinat în mod esențial:

- scăderea dramatică a puterii de cumpărare a salariilor;
- deteriorarea securității financiare a fondurilor de asigurări sociale, ca urmare a diminuării raportului între populația activă (în principal salariați) și pensionari;
- aplatizarea și scăderea puterii de cumpărare a pensiilor;
- ajustarea (indexarea) anarhică și ineficientă a veniturilor populației (salarii, pensii) la rata inflației exprimată prin evoluția prețurilor de consum;
- direcționarea asistenței sociale spre soluții globaliste, de tip indemnitar, ineficiente și nefundamentate pe criterii riguroase de stabilire a pragului de sărăcie;
- gestionarea abuzivă și ineficientă a fondurilor de asigurări sociale și fără consultarea partenerilor sociali, a modului de utilizare a acestora;
- absența unor politici coerente de combatere activă a șomajului;
- lipsa unui dialog real, transparent și eficient cu partenerii sociali în conceperea unor soluții adecvate inserției sociale;
- adâncirea fenomenului de excludere socială (creșterea numărului copiilor abandonați, infracționalitatea juvenilă etc.).

În România, circa 28% din totalul gospodăriilor familiale și 36% din populația țării se află sub pragul sărăciei relative, iar 7% se situează sub pragul de subzistență.

Majoritatea celor săraci - aproximativ 2/3 - provine din zonele rurale, cu preponderență în nord-estul țării.

Caracteristic familiilor sărace este faptul că acestea sunt formate din persoane care cuprind puțini salariați și mulți copii, au o alimentație săracă în calorii (cel mult 1500 de calorii pe zi), dețin puține bunuri în proprietate și au un nivel de sănătate, educație familială și de instrucție școlară redus.

Sărăcia este localizată și are caracter permanent cu deosebire în rândul agricultorilor, în special în familiile care nu beneficiază de pensii; de asemenea, în cazul familiilor cu mai mult de doi copii și monoparentale.

Cât privește dezvoltarea umană, evaluată pe baza indicatorului dezvoltării umane, valoarea acesteia pentru România este de 0,738 fapt ce o situează pe locul 74 din 150 de țări luate în considerație și în urma țărilor est și central europene (Ungaria-46, Cehia - 37, Polonia - 56, Rusia - 57, Slovacia, 41, Bulgaria, 62) în conformitate cu PNUD Human Development Report 1996.

În permanență, criza constantă din sectorul monetar-valutar a creat și întreținut criza din sectorul real, economia reală. În evoluția structurii valorii adăugate - industrie, agricultură,

servicii - a Produsului Intern Brut nu au intervenit, în ultimii șapte ani, schimbări stabile și semnificative. De altfel, România, cu un Produs Intern Brut pe locuitor de 1480 dolari SUA, a pierdut, am putea spune, semnificativ, contactul cu țările central și est-europene. Pentru comparație, menționăm Produsul Intern Brut pe locuitor în anul 1995 al acestor țări: Ungaria - 4130 dolari SUA, Cehia - 3870 dolari SUA, Slovacia - 2940 dolari SUA, Polonia - 2800 dolari SUA, Slovenia - 8070 dolari SUA (după Banca Mondială, Annual Report 1996, 26 septembrie 1996). Toate aceste țări formează așa-numitul “grup Vișegrad” / piața regională CEFTA.

Totodată, nu s-a înțeles că interesul național este incompatibil cu sporul de producție pe alte considerente decât acelea privind caracterul durabil al dezvoltării economice. Pe de altă parte, s-a neglijat permanent necesitatea creării, mai întâi prin politici de reformă adecvate, a condițiilor necesare dezvoltării economice durabile. Această neînțelegere s-a reliefat prin aplicarea unor politici reactive, printr-o creștere economică forțată, prin intervenția discreționară guvernamentală în alocarea resurselor, în primul rând a celor de natură financiară, și prin “producția de dragul producției”.

Efectele acestei situații a avut drept corolar dramatic o accelerată sărăcire a populației în toate categoriile sale sociale. Sărăcia, ca fenomen social, a căpătat o dimensiune globală și un caracter permanent.

CAPITOLUL II

Opțiunea actualei guvernări

1. Principii de guvernare

1.1. Principiul responsabilității politice

Scopul fundamental al Guvernului, ca autoritate publică, este realizarea intereselor naționale. Responsabilitatea politică a acestuia conferă valoare și conținut contractului social încheiat, pe baza alegerilor, între clasa politică și națiune. Această responsabilitate asigură convergența de interese între clasa politică, delegată să gestioneze puterea, și națiunea care i-a încredințat acest drept, împiedicând abuzul de putere și transformarea guvernanților într-o categorie privilegiată.

1.2. Principiul legalității

Toate actele Guvernului, precum și toate formele de organizare a sistemului prin care aceste acte sunt aduse la îndeplinire, se întemeiază pe lege. Din această perspectivă, Executivul este expresia legii și instrumentul acesteia. De aceea, în orice situație, Guvernul va acționa numai în temeiul legii, și va respecta rolul Parlamentului ca organ reprezentativ suprem și unică autoritate legiuitoare a țării.

1.3. Principiul alocării eficiente a resurselor și al promovării interesului public

Potrivit programului său, în forma acceptată de către Parlament, Guvernul realizează politica internă și externă a țării. În acest scop, Executivul are menirea de a fi un serviciu public, fiind obligat să servească interesului public. Guvernul asigură cadrul și măsurile ce se impun pentru redresarea economică, creșterea economică durabilă și de calitate, pentru un înalt grad de convergență a performanțelor economice, pentru protecția mediului natural, folosirea rațională a mâinii de lucru, protecția socială, ridicarea standardului de viață, coeziunea economică și socială, precum și solidaritatea între grupurile sociale.

1.4. Principiul parteneriatului social

Temporizarea reformei economice și politice a generat în ultimii ani modele comportamentale inadecvate. Guvernul va asigura circulația informației și transparența activității sale. De asemenea, va identifica obiectivele strategice și pe termen scurt ale țării, în funcție de resurse, stabilind relații politice, juridice și financiare cu societatea civilă, potrivit exigențelor parteneriatului social. Prin urmare, Guvernul va realiza un pact cu societatea civilă asupra obiectivelor politicii sale și o împărțire a competențelor și a riscurilor pe durata mandatului său. Pactul, ce consfințește parteneriatul instituțional, asociază sectorul public cu cel privat, ca formă de cooperare de tip mutual.

1.5. Principiul garantării proprietății private

Proprietatea privată, fundament al bunăstării sociale, conferă oricărei persoane posibilitatea de a accede la resursele necesare existenței sale. Proprietatea are o dimensiune individuală și una socială, fiind o premisă a libertății persoanei și un obstacol în calea concentrării și a centralizării puterii economice și politice, precum și o dimensiune economică exprimată prin interesul personal, autonomia decizională și ideea de competiție. De aceea, garantarea proprietății private are ca scop limitarea autorității pe care o exercită instituțiile publice asupra persoanei, armonizându-se astfel interesele individuale cu cele comunitare.

1.6. Principiul justiției și coeziunii sociale

Ideea de justiție socială întemeiază actul de guvernare, la nivelul întregii societăți și, cu precădere, în domeniul educației, protecției sociale și al asigurării sănătății. Justiția socială nu presupune însă egalitarism, ci acordarea de șanse egale tuturor.

Actul de guvernare înseamnă, totodată, realizarea unei coeziuni sociale, asigurând astfel creșterea economică de ansamblu și reducerea disparităților între nivelurile de dezvoltare a regiunilor, a zonelor urbane și rurale. Pe acest temei, Guvernul va sprijini depășirea principalelor dezechilibre regionale, prin dezvoltare, ajustări structurale și conversia zonelor industriale în declin.

1.7. Lupta împotriva corupției

Corupția este unul dintre cele mai grave fenomene ale societății românești contemporane. De aceea, Executivul va declanșa imediat un război total împotriva corupției la vârf, precum și împotriva tuturor funcționarilor corupți.

1.8. Principiul autonomiei locale și al descentralizării

Guvernul va exercita conducerea generală a administrației publice și va iniția reforma administrației publice locale, în scopul aplicării principiului autonomiei locale și al descentralizării, respectând atât organizarea și funcționarea administrației publice locale, cât și gestionarea financiară autonomă și interesele comunităților locale, potrivit prevederilor constituționale care consacră caracterul de stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil al României. În conformitate cu aceste principii, Guvernul intervine, în mod subsidiar, potrivit competențelor sale, pentru a servi interesului public cu maximă eficiență.

2. Obiectivele fundamentale ale programului de guvernare

Principalele obiective ale programului de guvernare, la orizontul anului 2000, sunt dezvoltarea economică durabilă și, pe această bază, diminuarea sărăciei și crearea condițiilor pentru admiterea României în NATO și pentru negocierea integrării României în Uniunea Europeană.

În plan social, Guvernul are ca obiectiv strategic sprijinirea apariției și consolidării clasei mijlocii.

Dezvoltarea economică durabilă este un proces de creștere economică ce asigură prosperitatea, bunăstarea, protecția mediului și creșterea calității vieții, în mod constant și pe termen lung.

Guvernul va adopta politici economice și sociale prin care se vor asigura condițiile pentru o dezvoltare economică durabilă, astfel încât, de la situația de astăzi, în care există un grup de bogați și o masă imensă de săraci, se va ajunge la situația în care cea mai mare parte a cetățenilor va avea venituri medii relativ înalte și stabile pe termen lung - formând clasa mijlocie.

În condițiile României, atingerea obiectivului dezvoltării economice durabile necesită promovarea rapidă, consecventă și coerentă a reformelor pentru trecerea la economia de piață.

Fixarea acestor obiective pornește de la realități, de la condițiile concrete ale României și, în primul rând, de la faptul că România trebuie să realizeze aceste reforme fiind, încă, o țară în tranziție care înregistrează mari decalaje față de țările dezvoltate.

Resursele țării - de altfel, limitate - trebuie alocate și utilizate în mod eficient. Guvernul consideră că este atât o urgență cât și o prioritate a programului de guvernare, procesul de accelerare a reformelor, în primul rând, în sensul creării și consolidării sistemului integrat de piețe - piața reprezentând cel mai eficient mecanism de alocare a resurselor. Numai reducându-se rolul statului în alocarea resurselor vor fi posibile atât creșterea capitalului național cât și creșterea eficienței utilizării acestuia.

Guvernul consideră necesară definirea clară a poziției sale față de rolul statului în economie.

În vederea asigurării condițiilor dezvoltării economice durabile, Guvernul consideră că rolul statului trebuie să se rezume la:

A. Reglementarea cadrului activităților economice, adecvat funcționării fără distorsiuni a piețelor, pornind de la premisa superiorității pieței față de stat în alocarea eficientă a resurselor;

B. Intervenția statului pentru corectarea situațiilor de eșec al piețelor (respectiv, situațiile în care piața nu alocă resursele mai eficient decât statul); Guvernul are în vedere, în principal:

- Reglementarea monopolurilor naturale;
- Politica privind protecția mediului înconjurător;
- Politica privind învățământul și cultura;
- Politica privind ocrotirea sănătății;
- Politica privind cercetarea științifică și oferta de informații;
- Politica privind: apărarea națională, ordinea publică, politica externă, justiția, serviciile administrației publice.

C. Redistribuirea veniturilor; Guvernul are în vedere politica bugetară și fiscală; reducerea poverii fiscale și stabilirea de priorități clare, favorabile reformei, ale cheltuielilor bugetare, inclusiv protecția socială (alocarea cheltuielilor publice în direcția satisfacerii serviciilor de bază pentru săraci constituind, de altfel, o urgență a reformei), în acord cu rolul statului în condițiile economiei de piață.

Prin aceste obiective, Guvernul definește direcția strategică a reformelor pe care le va promova cu consecvență, precum și instrumentele economice pe care le va utiliza în cadrul politicilor economice și sociale.

3. Coordonatele dezvoltării economice a României în perioada 1997-2000

Guvernul își propune dezvoltarea economică a României în condițiile realizării echilibrului dintre oferta și cererea agregată.

Referitor la oferta agregată, Guvernul consideră că, în perioada 1997-2000, este nu numai necesară dar și posibilă o creștere a produsului intern brut însoțită de modificări semnificative ale structurii pe sectoare și industrii a valorii adăugate:

- Valoarea adăugată în agricultură și silvicultură va crește și se va realiza redresarea durabilă a acestora;
- Ponderea industriei și construcțiilor în valoarea adăugată totală se va reduce, întrucât:
 - consolidarea și stabilizarea macroeconomică și întărirea disciplinei financiare a întreprinderilor vor antrena restructurări masive în cadrul industriei generând declinul industriilor necompetitive;
 - este de așteptat ca expansiunea relativă a industriilor competitive să nu poată compensa declinul relativ al activităților neviabile;
- Ponderea serviciilor în valoarea adăugată totală va spori prin dezvoltarea sectorului privat.

Cererea internă se va redresa pe măsura consolidării stabilității macroeconomice, ca efect al politicilor fiscale și monetare prudente și al controlului inflației și al deficitului bugetar, prin:

- întărirea disciplinei financiare a întreprinderilor;
- menținerea ratelor dobânzii la nivele pozitive în termeni reali;
- stimularea expansiunii exportului prin nivel competitiv și realist al cursului de schimb;
- evitarea intervențiilor pe piața valutară.

Se va adopta o administrare prudentă a datoriei publice interne și externe.

Guvernul va duce o politică de deschidere a economiei spre exterior.

Se urmărește creșterea exportului prin întărirea competitivității producțiilor naționale, stimularea penetrării piețelor externe, în special ale SUA și ale Uniunii Europene, deja deschise României, utilizarea, eficientă a resurselor disponibile în economie. Prin măsurile de politică economică se are în vedere creșterea mai rapidă a exportului decât a importului, în condițiile în care acesta din urmă va crește mai repede decât produsul intern brut.

În domeniul finanțării dezvoltării economice, politica economică a Guvernului vizează:

- consolidarea poziției de creditor net a sectorului privat (creșterea ponderii economiilor nete ale sectorului privat în Produsul Intern Brut);
- reducerea treptată a rolului sectorului extern în creditarea economiei naționale;
- reducerea soldului contului curent pe baza influenței favorabile a îmbunătățirii balanței comerciale; transferurile nete din străinătate, în primul rând din SUA și din Uniunea Europeană, se vor menține la un nivel semnificativ;
- consolidarea rezervelor valutare ale țării;
- realizarea de solduri pozitive semnificative ale contului de capital; reducerea creditelor externe nete în condițiile menținerii transferurilor de capital și a unei expansiuni a investițiilor străine;
- fluidizarea accesului pe piețele internaționale de capital prin diversificarea atât a emitenților pe aceste piețe cât și a subscriitorilor abordați în acest scop, în vederea lărgirii bazei de investitori.

Guvernul consideră creșterea substanțială a investițiilor străine ca fiind nu numai imperios necesară dar și posibilă, în condițiile în care reformele vor fi accelerate.

Guvernul va adopta măsuri specifice în vederea creșterii investițiilor străine, în special, prin:

1) reforme instituționale și legislative (eliminarea barierelor birocratice în domeniu; recunoașterea dreptului investitorilor străini de a dobândi în proprietate terenuri necesare realizării investițiilor; delimitarea clară, sub aspect legislativ, în regimul investițiilor din România, între investiții directe și cele de portofoliu; eliminarea restricțiilor privind repatrierea câștigului realizat; garantarea liberului transfer al devizelor la cumpărarea și vânzarea valorilor mobiliare; reglementări privind regimul proprietății; descentralizare și susținerea inițiativelor de dezvoltare locală etc.);

2) ofertă de informații și transparență în domeniu;

3) stimularea creșterii rolului organizațiilor neguvernamentale de sprijinire a sectorului privat la nivel local și stimulare a parteneriatului internațional în afaceri;

4) diversificarea ofertei de servicii în domeniul atragerii de investitori străini și stimularea concurenței;

5) promovarea imaginii României în exterior.

Dezvoltarea economică și socială durabilă a României este pe cale să fie compromisă pe termen lung ca efect al dezechilibrelor severe la care au condus politicile bugetare expansioniste și amânarea reformelor decisive.

În scopul soluționării dezechilibrelor existente, Guvernul va adopta un set de politici economice coerente.

Într-o primă etapă, Guvernul adoptă un program de austeritate având ca principal obiectiv stabilizarea macroeconomică și demararea reformelor structurale care au fost amânate, astfel încât România să aibă un alt fel de guvernare decât aceea practică anterior.

În acest sens, prioritățile Guvernului se referă la:

- alinierea prețurilor în domeniul energiei;
- politici monetar-valutare restrictive;
- întărirea disciplinei financiare a întreprinderilor;
- reforme și concurență în sistemul regiilor autonome;
- reforme în sistemul piețelor financiare;
- reforme în agricultură (este urgentă conceperea unui nou sistem de finanțare a acesteia);
- descentralizarea, dezvoltarea locală și stimularea micilor întreprinderi;
- reforme în sistemul asistenței sociale și combaterea sărăciei;
- extinderea dialogului social.

La toate acestea se adaugă urgențe cuprinse în programul socio-economic pe termen scurt.

Guvernul consideră că angajamentul său ferm pentru realizarea de reforme constituie un factor de creștere a credibilității pentru obținerea sprijinului comunității internaționale.

Guvernul este conștient că unele măsuri din programul de austeritate vor fi nepopulare.

Programul de austeritate va fi însoțit de o politică de combatere eficientă a sărăciei, care va include cu prioritate următoarele acțiuni:

- crearea unui sistem eficace și transparent de monitorizare a sărăciei;
- îmbunătățirea sistemului alocațiilor de sprijin în raport cu scopul, gradul de cuprindere, funcționalitatea și eficiența lor;
- revederea programelor din domeniile educației și sănătății, în favoarea categoriilor sărace ale populației;
- examinarea programelor existente și proiectarea unor noi, pentru creșterea capacității categoriilor sărace ale populației de a obține venituri și a-și spori bunăstarea (scheme de dezvoltare rurală, programe de ocupare temporară, fonduri de dezvoltare socială etc.);
- implicarea mai largă a organizațiilor neguvernamentale, a organizațiilor financiare internaționale și a donatorilor în programele pentru eradicarea sărăciei.

Programul de austeritate propus de Guvern este singura cale pentru a asigura premisele dezvoltării economice durabile a României, la orizontul anului 2000.

În baza reformelor declanșate, Guvernul fixează un set de 10 obiective care asigură dezvoltarea economică durabilă a României, la orizontul anului 2000:

- asigurarea stabilității macroeconomice și consolidarea sistemului pieței financiare;
- orientarea spre exterior a economiei, în special din perspectiva integrării României în Uniunea Europeană;
- consolidarea mecanismelor concurențiale de alocare a resurselor în economie și dezvoltarea sectorului privat;
- restructurarea industrială și dezvoltarea locală, regională și rurală;
- dezvoltarea durabilă a agriculturii;
- dezvoltarea infrastructurilor;
- sporirea eficienței utilizării capitalului natural;
- creșterea eficienței investiției în capitalul uman și modernizarea sistemului de protecție socială;
- modernizarea sistemului administrației publice și creșterea eficienței producției de bunuri publice;
- stimularea structurării societății civile și consolidarea dialogului social.

Politicele economice pe care Guvernul le va aplica pentru realizarea acestor obiective vor fi reflectate în prioritățile cheltuielilor bugetare.

CAPITOLUL III

Politica macro-economică

1. Politici monetar-valutare și de consolidare a piețelor financiare

Guvernul consideră necesară lansarea unui nou program de macro-stabilizare caracterizat prin:

1. Politică monetară prudentă.

2. Liberalizarea pieței valutare prin:

- Participarea băncilor ca dealeri pe piața valutară în paralel cu îmbunătățirea activității de supraveghere bancară;
- Unificarea cursurilor de schimb prin eliminarea treptată a restricțiilor care așază tranzacțiile valutare în categorii diferite și integrarea segmentelor pieței valutare;
- Liberalizarea treptată a contului de capital în paralel cu realizarea condițiilor de natură fiscală, financiară și legislativă;

3. Respectarea unui program monetar corelat cu rata inflației și deprecierea leului propuse și, de asemenea, Programul de guvernare.

4. încetarea finanțării monetare a emisiunilor de bonuri de tezaur de către Banca Națională (emiterea de bonuri de tezaur se va face în condiții atractive pentru investitorii privați, urmărindu-se finanțarea neinflaționistă a deficitului bugetar);

5. încetarea facilităților financiare speciale de refinanțare pentru agricultură oferite de către Banca Națională (orice subvenție pentru agricultură se va face explicit prin Bugetul public în cadrul politicii bugetare adoptate);

6. Eliminarea controlului (formal sau informai) asupra ratei dobânzii, care limitează concurența pe piața creditului - aceasta fiind, în realitate, în condițiile funcționării piețelor, singura politică economică în stare să reducă rata dobânzii (chiar dacă inițial, pe termen scurt, o crește).

Guvernul acordă atenție următoarele probleme ale consolidării sistemului financiar-bancar:

- Privatizarea băncilor comerciale de stat;
- Îmbunătățirea și întărirea activității de supraveghere a băncilor comerciale;
- Consolidarea pieței valutare interbancare;
- Crearea condițiilor pentru trecerea la convertibilitatea deplină a monedei naționale;
- Creșterea capacității de reglementare și supraveghere a Băncii Naționale a României;
- Întărirea prevederilor prudențiale în administrarea patrimoniului băncilor;
- Eliminarea din sistemul financiar a creditului direcționat pentru agricultură, care a generat monetarizarea apreciabilă a deficitului bugetar prin angajarea Băncii Naționale a României în operațiuni în numele bugetului.

Guvernul va acorda atenție deosebită funcționării și lărgirii pieței de capital (în mod deosebit, pieței OTC și Bursei de Valori București). În acest scop, se vor promova reglementări și măsuri privind:

- Creșterea ofertei de informații în domeniu;
- Stimularea societăților comerciale și a municipalităților de a obține și ameliora sistematic clasificări de la agențiile de rating recunoscute;
- Perfecționarea cadrului instituțional și armonizarea cadrului legislativ;
- Lansarea de programe de educare și instruire în domeniu;
- Stimularea creșterii numărului de participanți pe piața de capital;
- Diversificarea instrumentelor pe piața valorilor mobiliare.

Se vor lua, de asemenea, măsuri pentru dezvoltarea pieței primare și secundare a titlurilor de stat emise în scopul finanțării neinflaționiste a deficitului bugetar:

A. Dezvoltarea unui instrumentar diversificat de titluri de stat:

- Faza inițială: certificate de trezorerie (cu scadențe de până la un an).
- Faza a II-a: titluri de stat pe termen mediu (cu scadențe între 2 și 5 ani).
- Faza a III-a: titluri de stat pe termen lung (cu scadențe de 10 ani și mai mult).

B. Monitorizarea corectă și în timp real a necesarului de finanțare pentru acoperirea deficitului bugetar (volum și termene de rambursare) precum și perfecționarea sistemului trezoreriei statului.

C. Crearea pieței secundare a titlurilor de stat cu acces liber atât pentru investitorii instituționali interni și externi cât și, după caz, pentru investitorii individuali - în scopul creerii unor piețe lichide și diversificate pentru aceste titluri, precum și în cel al creerii unui instrument suplimentar de intervenție indirectă a Băncii Naționale în vederea reglementării nivelului lichidităților în sistemul bancar.

2. Politica fiscală și bugetară

Guvernul vizează o schimbare de fond în politica bugetară.

Politica fiscală va urmări stimularea dezvoltării economice, investiții și creării de noi locuri de muncă în sectorul privat, îmbunătățirea generală a climatului de afaceri și dezvoltarea spiritului întreprinzător.

Prin modul de stabilire a priorităților cheltuielilor bugetare se va urmări adâncirea reformelor și asigurarea condițiilor dezvoltării durabile, consolidarea democrației și creșterea coeziunii sociale. Ca urmare, vor fi avute în vedere investițiile în capitalul uman (învățământ, cultură și artă, ocrotirea sănătății, protecția socială), producția unor bunuri publice (apărare națională, ordine publică etc.), dezvoltarea infrastructurilor, sprijinirea agriculturii și a exportului precum și protecția mediului.

Politica fiscală va stimula expansiunea sectorului privat ca efect al reducerii poverii fiscale. Se anticipează creșterea investițiilor în sectorul privat, apariția de noi locuri de muncă, iar pe această bază, sporirea resurselor pentru dezvoltare și protecție socială.

Cadrul actual de reglementare fiscală în România afectează dezvoltarea sectorului privat:

- Este lipsit de predictibilitate, modificându-se foarte des normele "de aplicare" ale Ministerului Finanțelor;
- Este supus interpretărilor abuzive ale autorităților fiscale; interpretările ajung să contrazică textul legii; se resimte neîncrederea în contribuabil; contestarea soluțiilor propuse de autorități presupune proceduri birocratice și costisitoare;
- Conține confuzii și neclarități;
- Reflectă, în primul rând, funcția de maximizare a veniturilor fiscale și nu în primul rând pe aceea de instrument pentru stimularea dezvoltării economice;
- Apasă inechitabil pe diferitele categorii sociale;
- Stimulează investiții în domenii care nu necesită calificare deosebită, (aceasta ca urmare a faptului că rata maximă de impozitare a veniturilor salariale se aplică cu începere de la un nivel atât de redus încât majorează costurile salariale ale întreprinderii, ceea ce face ca întreprinzătorii să nu investească în activități care necesită mână de lucru calificată ce trebuie bine plătită);
- Nu conține un tip de impozit extrem de important: impozitul personal pe venitul global;

- Nu stimulează angrenarea persoanelor în mai multe activități și mai ales în cele care necesită calificare înaltă, deschizând totodată drumul spre fraudă (întrucât rata maximă de impozitare este prea mare și aplicată de la un nivel foarte redus);

Guvernul consideră necesară o restructurare majoră în domeniul politicii fiscale, și anume:

- Creșterea transparenței și a predictibilității sistemului fiscal;
- Introducerea impozitului pe venitul personal global;
- Asigurarea unei baze stabile de impozitare;
- Reducerea numărului de trepte și a ratei maxime ale impozitului pe salariu.
- Reducerea impozitării producătorilor agricoli în principal prin anularea impozitului pe venitul agricol;
- Reducerea impozitului pe profit;
- Suplimentarea reducerilor impozitului pe profitul reinvestit;
- Stabilirea tarifului vamal în conformitate cu acordurile internaționale ale României;
- Reducerea unor accize;
- Reglementări pentru consolidarea bilanțurilor contabile și pentru evitarea impozitării "în cascadă" a profiturilor distribuite);
- Perfecționarea și descentralizarea sistemului de colectare a taxelor și impozitelor, precum și reducerea costurilor acestuia prin trecerea administrațiilor financiare locale în subordinea directă a autorităților locale.
- Măsuri de reducere și prevenire a evaziunii fiscale;

În privința cheltuielilor bugetare, Guvernul își propune, de asemenea, o restructurare semnificativă, consecventă cu cerințele realizării obiectivului principal al perioadei 1997-2000, și anume, dezvoltarea economică durabilă.

Politica de cheltuieli bugetare a Guvernului vizează:

- Creșterea ponderii cheltuielilor bugetare pentru următoarele priorități:
 - învățământ și cercetare;
 - ocrotirea sănătății;
 - cultura și arta;
 - apărarea națională;
 - ordinea publică;
- Creșterea ponderii cheltuielilor bugetare destinate realizării obiectivelor de protecție socială;
- Reducerea semnificativă a ponderii subvențiilor în totalul cheltuielilor bugetare; cea mai mare parte a acestora va fi folosită pentru susținerea noii politici economice privind sectorul agricol și pentru promovarea exporturilor;
- Diminuarea ponderii cheltuielilor de capital în totalul cheltuielilor bugetare; acestea vor avea ca destinație prioritară creșterea investițiilor în dezvoltarea infrastructurilor, protecția mediului, învățământ și ocrotirea sănătății.

Guvernul consideră că, în România, nevoia de descentralizare a finanțelor publice locale a ajuns într-un punct critic. În acest sens, Guvernul își propune să realizeze o reformă cuprinzătoare a sistemului finanțelor locale care să permită dezvoltarea locală și care să

stabilească - simultan și corelat - atât cadrul general al regimului impozitelor locale cât și pe cel al procedurilor pentru sistemul de transferuri bugetare.

Guvernul consideră că sistemul finanțelor locale din România trebuie să asigure:

- Dezvoltarea rolului autorităților administrației publice locale în conformitate cu principiile autonomiei locale și cu mecanismele economiei de piață;
- Stabilirea resurselor financiare totale ale autorităților administrației publice locale în concordanță cu obligațiile lor de administrare;
- Autonomia de decizie a autorităților administrației publice locale inclusiv cu privire la cheltuieli, în scopul creșterii eficienței cheltuielilor publice și al sporirii responsabilității față de electorat a acestor autorități;
- Stimularea autorităților administrației publice locale pentru depunerea de eforturi vizând mobilizarea de resurse proprii;
- O administrare simplă a sa și costuri reduse de funcționare;
- Un sistem transparent de transferuri bugetare bazat pe criterii obiective, stabile și obligatorii;
- Compensarea efectelor unor diferențe de venituri între diferite administrații locale asigurând oricărui cetățean cel puțin un nivel minim de acces la servicii de importanță vitală;
- Mecanisme de sprijinire a dezvoltării infrastructurii publice și finanțarea adecvată a acesteia;
- Concordanța cu cerințele de stabilizare macroeconomică.

Guvernul este conștient de faptul că reforma finanțelor locale este un proces dificil - care poate presupune situații tranzitorii, încercări sau nereușite - dar consideră că acum este momentul pentru o fermă opțiune politică de reformare, de reînnoire.

A continua cu un sistem fiscal bazat pe o multitudine de taxe și impozite (multe cu potențial relativ redus) și pe completarea veniturilor bugetare locale prin apreciable transferuri bugetare locale care atrag intervenția centralistă, masivă, uneori dincolo de lege, a autorităților guvernamentale, înseamnă a reduce autonomia locală și dreptul comunităților locale de a-și decide soarta, de a-și dezvolta localitățile și de a spori bunăstarea fiecăruia.

Guvernul consideră că România se află într-un moment crucial în care trebuie să opteze, de principiu, pentru un nou sistem fiscal local care să permită cu adevărat dezvoltarea autonomă a localităților. În acest sens, Guvernul propune un nou sistem fiscal bazat pe un număr redus de surse de venituri, dar cu potențial mare, stabil și pe o reducere adecvată a transferurilor bugetare. În acest fel se va reduce controlul guvernamental, crescând, în schimb, autonomia și responsabilitatea autorităților publice locale alese de electorat, precum și răspunderea acestora în fața cetățeanului, a partenerului lor la dezvoltarea localității.

În concepția Guvernului, reformarea cadrului fiscal trebuie să se bazeze pe:

- Suficientă flexibilitate, mai întâi pentru a se adapta la schimbările ce vor interveni în economie în următorii ani, iar apoi pentru a conduce la reducerea considerabilă a restricțiilor impuse autorităților administrației publice locale în gestiunea finanțelor;
- Stabilirea tipurilor de resurse la dispoziția autorităților administrației publice locale, pe baza unei evaluări obiective și realiste a potențialului de venit actual și viitor, furnizat de

impozitele și taxele existente (și nu a încasărilor efective), precum și pe baza unei estimări obiective a nevoilor reale de resurse;

- Reguli și proceduri clare și explicite de administrare a veniturilor fiscale locale, care să stimuleze raționalizarea utilizării banului public, creșterea resurselor proprii și a responsabilității politice a autorităților administrației publice locale pentru performanțele în administrarea finanțelor proprii;

Guvernul consideră că se impune totodată, perfecționarea sistemului de transferuri de la bugetul de stat prin:

- Adoptarea, de urgență, a unor reguli transparente și clare;
- Adoptarea, de urgență, a unor criterii explicite de alocare a resurselor transferate;
- Eliminarea confuziilor privind rolul consiliilor județene și cel al consiliilor locale;
- Creșterea predictibilității volumului de resurse probabil disponibilizabile;
- Creșterea predictibilității momentului disponibilizării volumului de resurse către consilii;

Întârzierile înregistrate, în fiecare din acești ani, în prezentarea spre aprobare în Parlament a bugetului, sau întârzierile în aprobarea acestuia, au fost permanent un factor perturbator în activitatea consiliilor locale și județene: făcând chiar abstracție de toate celelalte neajunsuri ale sistemului finanțelor locale, și tot se poate lesne deduce, numai dacă luăm în considerare acest aspect, câte dificultăți au întâmpinat autoritățile publice locale în dezvoltarea locală.

Dacă se are în vedere faptul că, prin întârzierea disponibilizării resurselor către consilii, se întârzie de fapt cheltuieli ce trebuiau efectuate în teritoriu - stabilizarea macro-economică - înseamnă, de fapt, o reducere a șanselor localităților de a se dezvolta!

- Sporirea capacității de a asigura reducerea diferențelor de venituri între diferite administrații locale;
- Sporirea capacității sale de a stimula implicarea autorităților administrației publice locale pentru a mobiliza venituri locale proprii și/sau de a raționaliza cheltuielile;
- Elaborarea unor proceduri de control al autorităților administrației publice centrale asupra utilizării resurselor transferate, care să aibă la bază respectarea principiului autonomiei decizionale și al responsabilității locale și care să elimine ingerințele administrației centrale în problemele celei locale, precum și posibilitatea unor presiuni politice;
- Încurajarea autorităților administrației publice locale să recurgă la surse complementare de finanțare, în special pentru investiții în infrastructură;

Guvernul va acorda permanent prioritate controlului deficitului bugetar (inclusiv cel cvasifiscal) și finanțării neinflaționiste a acestuia. În acest sens vor fi adoptate măsuri vizând:

- Eliminarea cauzelor structurale ale deficitului prin:
 - adâncirea și consolidarea liberalizării prețurilor, în special în domeniile energiei și agriculturii;
 - disciplina financiară a întreprinderilor și restructurarea financiară a acestora;
 - privatizarea întreprinderilor;
 - demonopolizarea și privatizare a în domeniile regiilor autonome, agriculturii și bancare;

- încetarea creditării firmelor cu pierderi;
- punerea în aplicare a procedurilor legale de faliment.
- Raționalizarea cheltuielilor bugetare în funcție de prioritățile reformei și ale politicii sociale; reevaluarea întregului sistem de subvenții explicite și implicite.
- Reducerea drastică și chiar stoparea creditării și subvenționării firmelor de stat care înregistrează pierderi; se va realiza progresiv, pornind de la un număr mic de firme care dețin o pondere mare în totalul pierderilor realizate de firmele de stat.

3. Politici comerciale

Guvernul consideră că necesitatea și posibilitatea unor modificări structurale ale cererii și ofertei agregate impun, de urgență, amplificarea deschiderii spre exterior a economiei românești, ceea ce va influența pozitiv performanțele acesteia.

Guvernul va stimula sporirea competitivității internaționale a produselor și serviciilor românești, în primul rând prin reducerea intensității consumului de factori de producție pe unitatea de producție și, abia în al doilea rând, prin politica cursului de schimb. Un rol însemnat în creșterea competitivității internaționale a producției naționale îl va avea reducerea intensității energetice a acesteia.

Orientarea spre exterior a economiei naționale presupune adâncirea reformelor privind liberalizarea atât a importului, cât și a exportului.

1. Liberalizarea importului

Guvernul consideră că cele mai importante măsuri de politică economică privind regimul importului și care se impun de urgență se referă la:

- Asigurarea coerenței și predictibilității regimului de import.

Acestea se pot realiza prin ancorarea fermă a politicii comerciale la acordurile internaționale la care România este parte semnatară. Acordul de Asociere la Uniunea Europeană este o ancoră mai pretențioasă comparativ cu prevederile GATT, și mai eficientă din perspectiva credibilității.

- Creșterea neutralității tarifului vamal.

Estimări preliminare sugerează că rata medie ponderată a tarifului vamal al României este de aproximativ 14%. Se anticipează că, în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere, rata medie ponderată a tarifului vamal pentru importurile industriale din Uniunea Europeană se va reduce de la circa 14% în prezent la circa 5% în anul 2000.

Industriile românești au nevoie de concurență pentru a se putea restructura și a deveni competitive. Adevărata protecție a industriilor, românești este concurența și accesul neîngrădit al întreprinderilor la importuri, în condițiile în care sunt stimulate să exporte.

2. Promovarea exporturilor

Succesul strategiei de orientare spre exterior a economiei naționale depinde de întărirea capacității industriilor românești de a exporta pe piețele internaționale.

Majoritatea țărilor OECD au garantat concesiile comerciale României. O importanță deosebită o prezintă includerea României în top-ul preferințelor comerciale ale Uniunii Europene prin încheierea Acordului de Asociere. Acordul cu Asociația Europeană a Liberului Schimb are de asemenea o semnificație majoră pentru orientarea spre exterior a economiei României.

Importanța Uniunii Europene ca destinație preponderentă a exporturilor României face ca prevederile Acordului de Asociere să constituie standardul relațiilor comerciale internaționale ale economiei naționale. Prin prevederile referitoare la eliminarea rapidă a restricțiilor tarifare și netarifare, acordul asigură o îmbunătățire semnificativă a accesului României pe piețele Uniunii Europene, dar există și opinii contrare.

Promovarea agresivă a exportului reprezintă o prioritate a politicilor economice ale Guvernului în perioada 1996-2000.

Cele mai importante măsuri de politică economică vizând promovarea exportului se referă la:

- Eliminarea reglementărilor care inhibă exportul;
- Asigurarea accesului exportatorilor la sursele de finanțare;
- Liberalizarea accesului la importuri;
- Acordarea de stimulente pentru investițiile românești și străine orientate către export.

CAPITOLUL IV

Politici de restructurare a economiei

1. Politici de consolidare a mecanismelor concurențiale

Guvernul consideră consolidarea mecanismelor concurențiale ca fiind o cerință fundamentală pentru maximizarea eficienței alocării resurselor economice și, pe această bază, a bunăstării sociale.

În concepția Guvernului soluția problemelor generate de insuficiența dezvoltare a piețelor în perioada de tranziție se găsește nu în amplificarea intervenției statului în economie, ci în accelerarea proceselor de liberalizare precum și în conturarea unei politici viabile de creștere a concurenței interne, o contribuție esențială având-o presiunile concurenței externe prin liberalizarea comerțului exterior.

În cadrul procesului de consolidare a mecanismelor concurențiale, următoarele elemente vor forma principalele obiective ale politicii Guvernului:

1. Protecția concurenței
2. Flexibilizarea pieței muncii

a. Protecția concurenței

În România, în domeniul protecției concurenței, se impune adoptarea unei politici flexibile, care să asigure: limitarea barierelor de intrare pe piață, dereglementarea piețelor și stimularea inovării prin politici specifice.

Legislația și politica în domeniul concurenței sunt de-abia la început în România. Până la acumularea unei anumite experiențe în implementarea lor, există - în mod obiectiv - anumite incertitudini. Guvernul consideră totuși că aceste incertitudini vor fi eliminate printr-o atitudine a autorităților proconcurențială și favorabilă mecanismelor pieței.

Prin politica concurenței, Guvernul va sprijini liberalizarea economică, libera competiție între producătorii și consumatorii individuali și va urmări ca, pe măsura privatizării, monopolurile de stat astfel desființate să nu lase loc apariției unor monopoluri private. Se vor evita fuziunile în societăți holding, cu viabilitate îndoielnică, dar și deconcentrarea forțată a întreprinderilor existente.

Coerența și eficiența politicii de protecție a concurenței presupune existența stabilității macroeconomice, întrucât, în condițiile inflației ridicate și, mai ales, volatile, este greu de diferențiat între creșterile de prețuri determinate de comportamente anticoncurențiale ale agenților economici și cele datorate creșterii generale a prețurilor ca rezultat al inflației.

Politica promovată de guvern în domeniul concurenței va urmări respectarea următoarelor principii:

- **Principiul eficienței în implementarea legii:** autoritățile concurenței se vor concentra asupra practicilor anticoncurențiale care afectează în mai mare măsură structura piețelor.
- **Principiul independenței politice:** autoritățile concurenței vor fi independente din punct de vedere politic pentru a se evita intervenția discreționară în selectarea cazurilor ce urmează a fi investigate; astfel se va evita și presiunea anumitor grupuri de interese atunci când acestea vor realiza că politica concurenței le poate afecta anumite inițiative profitabile.
- **Principiul transparenței:** se impune efectuarea - pe toate canalele posibile - a unei intense mediatizări a prevederilor legii, a regulamentelor și a altor acte de legislație secundară adoptate de autoritățile concurenței, precum și a sancțiunilor potențiale sau efectiv aplicate în diferite cazuri.
- **Principiul coerenței instituționale:** se va urmări prevenirea apariției unor disfuncționalități în colaborarea ce trebuie să existe între Oficiul Concurenței (cu rol de investigare) și Consiliul Concurenței (cu rol de investigare și deliberare) astfel încât să asigure compatibilitatea interpretării și aplicării legii în toate zonele țării.

În perspectiva integrării României în Uniunea Europeană, Guvernul își propune identificarea, monitorizarea și tratarea în spirit european a problemei ajutoarelor de stat.

Înțelegând prin ajutor de stat orice măsură sau acțiune prin care o firmă obține niște avantaje la care nu ar fi avut acces în condiții de piață, Guvernul consideră o urgență efectuarea unui inventar al multiplelor și, adesea, netransparentelor măsuri de politică economică luate până în prezent și susceptibile de a fi încadrate în această categorie (subvenții, prime, dobânzi subvenționate, iertări de datorii, amânarea plății datoriilor).

În baza acestor analize, se va adopta, printr-o cooperare deschisă și corectă cu organismele abilitate ale Comisiei Europene - în litera și în spiritul Acordului de Asociere și a regulilor de implementare (semnate de România) a prevederilor referitoare la ajutorul de stat - o politică coerentă a ajutoarelor de stat, în spiritul respectării principiilor concurenței.

Guvernul consideră că sunt necesare acțiuni ferme, cu caracter de prioritate, în domeniul politicii de protecție a concurenței, în special în ceea ce privește:

- Alinierea prețului în domeniul energiei.
- Diminuarea numărului de regii autonome și slăbirea treptată a monopolului celor care mai rămân.
- Divizarea unora dintre regiile autonome și privatizarea unor activități din cadrul acestora.

Guvernul consideră că stimularea mediului concurențial presupune elaborarea și implementarea de politici în domeniul protecției consumatorului.

În acest sens, Guvernul are în vedere următoarele:

- Creșterea capacității de elaborare și implementare a politicilor guvernamentale în domeniu, inclusiv în cel al întăririi cadrului instituțional de aplicare a reglementărilor.
- Extinderea cadrului legislativ în acord cu directivele Comisiei Europene.
- Programe de educare și informare a consumatorilor.
- Diversificarea instrumentelor de finanțare a programelor.
- Consolidarea organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniu și a dialogului social la nivel național și local.
- Dezvoltarea resurselor umane (în special în domeniile administrației publice, sistemului de drept și al justiției), inclusiv prin programe speciale menite să conducă la extinderea activismului civic.
- Dezvoltarea parteneriatului internațional (cu prioritate CEFTA și Uniunea Europeană).

Politicile vizând stimularea concurenței, inclusiv cele de protecție a consumatorilor, vor conduce la creșterea exigențelor față de calitatea produselor oferite pe piața internă și internațională. În aceste condiții, Guvernul va acorda atenție politicilor din domeniile standardizării și metrologiei legale, urmărind stimularea transferului tehnologic și a difuziei inovării în vederea alinierii, în perspectivă, a standardelor și verificării metrologice legale la niveluri compatibile cu cele utilizate frecvent ca referință în cadrul schimburilor internaționale.

b. Flexibilizarea pieței muncii

Politica Guvernului de stimulare a concurenței între firme, pe piața produselor, implică asigurarea unui cadru favorabil manifestării concurenței pe piața muncii. În prezent, pe piața muncii există rigidități care îngreșesc manifestarea concurenței și, deci, conduc la o eficiență scăzută a utilizării mâinii de lucru. În aceste condiții Guvernul va aplica o politică de flexibilizare a pieței muncii, ceea ce va influența pozitiv evoluția productivității muncii, a salariului mediu și a ratei șomajului.

În scopul flexibilizării pieței muncii, politicile Guvernului vor include, în principal:

- Stimularea mobilității mâinii de lucru.

Un rol însemnat în asigurarea mobilității mâinii de lucru îl vor avea funcționarea eficientă a pieței locuințelor și eliminarea restricțiilor privind angajările și concedierile, inclusiv modificări în Codul Muncii.

- Flexibilizarea salariilor relative.

Gradul redus de flexibilitate a salariilor relative contribuie la întârzierea restructurărilor în domeniul ocupării. În acest stadiu al reformei, se impune renunțarea pe viitor la controlul asupra fondului de salarii - cu excepția agenților economici din sectorul public - sau înlocuirea acestuia cu mecanisme mai flexibile, cum ar fi controlul asupra salariului mediu negociat, în politica Guvernului un rol esențial îl va juca politica salariului minim garantat. Dialogul cu sindicatele și patronatul va avea o importanță covârșitoare, baza acestuia constituind-o legătura dintre nivelul salariului minim și protejarea atingerii echilibrului pe piața muncii.

Se impune analizarea și actualizarea raportului dintre salariul mediu în sectorul bugetar și cel mediu pe economie.

- Flexibilizarea legăturii dintre serviciile sociale și locul de muncă.

Unele întreprinderi (îndeosebi regii autonome) oferă numeroase servicii sociale angajaților. Aceste servicii constituie un obstacol în calea mobilității mâinii de lucru deoarece schimbarea locului de muncă echivalează cu pierderea serviciilor respective.

2. Politici industriale, de privatizare și restructurare

Guvernul respinge concepțiile tradiționale conform cărora statul intervine discreționar pentru a dezvolta una sau alta dintre industrii. În condițiile în care piețele se globalizează iar dezvoltarea economică depinde fundamental de capacitatea, în general, a economiei de a exporta, este preferabilă o politică bazată pe neutralitatea stimulentei economice între industrii, pe asigurarea unui mediu competitiv pentru întreprinderi, pe libertatea acestora de a se adapta la piețe și pe promovarea agresivă a exporturilor.

a. Politica industrială

Adoptarea de către Guvern a unor politici industriale bazate pe neutralitatea stimulentei între industrii este în acord cu experiența Uniunii Europene, a țărilor cu dezvoltare economică durabilă, care, cu industrii competitive, înfruntă concurența străină chiar pe piața internă și care exportă, însă, mai mult decât importă.

Guvernul acceptă intervenția directă în scopul restructurării industriilor ineficiente, însă, în acest caz, numai pe termen scurt și doar ca expresie a politicilor de protecție socială.

Ca urmare, ținând seama de condițiile specifice României și prin particularizarea orientării europene la acestea, politica industrială a Guvernului se definește pe baza următoarelor elemente:

- Sprijinirea ajustării întreprinderilor mari din industriile cele mai ineficiente care nu au perspective imediate de privatizare, au probleme financiare, prezintă un grad redus de utilizare a capacităților de producție și dețin o pondere însemnată în ocuparea mâinii de

lucru dintr-o regiune; dezvoltarea dialogului social; promovarea de politici regionale și locale de dezvoltare;

- Oferta serviciilor de sprijin: legislație adecvată; servicii informaționale;
- Oferta infrastructurilor de bază: aprovizionarea cu energie și apă; rețele de transport și telecomunicații;
- Oferta serviciilor de învățământ (inclusiv recalificarea și reconversia profesională a mâinii de lucru) și de ocrotire a sănătății;
- Sprijinirea exportului, în general pe baza principiului neutralității stimulentei între industrii: sprijin financiar; negocieri strategice la nivel interguvernamental.

Definirea politicii industriale în conformitate cu direcțiile menționate anterior corespunde orientării actuale a Uniunii Europene și se încadrează în prevederile Acordului de Asociere a României la Uniunea Europeană. Acordul permite intervenționismul pe termen scurt doar în scopul restructurării industriilor ineficiente, caz în care intervenția trebuie interpretată ca măsură de protecție socială.

b. Privatizarea și restructurarea întreprinderii

Privatizarea

Obiectivul finalizării procesului de privatizare a societăților comerciale de stat poate fi atins într-o perioadă scurtă de timp dacă se acționează simultan în două direcții:

- Accelerarea progresului cantitativ al privatizării; vinderea de urgență prin toate metodele, până în august 1998, a patrimoniului administrat de FPS; demararea procesului de demonopolizare și privatizare a regiilor autonome și utilităților publice;
- Îmbunătățirea calității procesului de privatizare, în special prin: dezvoltarea piețelor de capital (în primul rând, a pieței OVER-THE-COUNTER); creșterea transparenței și liberalizarea accesului investițiilor străine de portofoliu pe piața de capital; stimularea apariției și dezvoltării de fonduri mutuale și societăți de investiții; măsuri pentru concentrarea acționariatului; transformarea FPP-urilor; desființarea FPS până în august 1998.

Restructurarea întreprinderilor

Privatizarea este strâns legată de restructurarea întreprinderii, prin aceasta din urmă asigurându-se însănătoșirea și competitivitatea producției naționale, modernizarea tehnologiilor, îmbunătățirea performanțelor economice ale întreprinderilor, și pe aceste baze, sporirea salariilor și a veniturilor.

În România, restructurarea întreprinderii a fost mult prea mult amânată, costurile acesteia mărindu-se în plan social. Datorită acestor implicații sociale. Guvernul consideră restructurarea întreprinderii ca fiind procesul cel mai dificil al perioadei de guvernare.

Accelerarea restructurării întreprinderii implică întărirea disciplinei financiare a întreprinderilor și aplicarea fermă a reglementărilor privind incapacitatea de plată.

Pornind de la aceste realități și de la obiectivul dezvoltării economice durabile, Guvernul consideră că accelerarea restructurării întreprinderii în România este posibilă în condițiile existenței unei concepții clare asupra desfășurării procesului de restructurare, a transparenței actului de guvernare, a extinderii dialogului real cu principalele structuri sociale implicate, în

primul rând sindicatele, și a adoptării unor politici industriale și de dezvoltare regională și locală viabile.

Guvernul are în vedere crearea unui mediu economic favorabil și stimulator pentru accelerarea privatizării, pe baza reformelor pe care le va întreprinde prin: adâncirea liberalizării prețurilor; consolidarea liberalizării comerțului exterior; eliminarea subvențiilor implicite și a creditelor discreționare; promovarea unor politici guvernamentale viabile privind protecția concurenței și incapacitatea de plată; reșezarea vânzărilor de active între metodele principale de privatizare; înăsprirea condițiilor pentru obținerea intervenției guvernamentale ș.a.

Totodată, în scopul consolidării condițiilor pentru aplicarea efectivă a disciplinei de piață Guvernul va acționa pentru accelerarea restructurării financiare a întreprinderilor și îmbunătățirea practicilor de management, un demers realist constând în următoarele elemente:

- Accelerarea privatizării înainte de realizarea restructurării financiare.
- Dezvoltarea pieței capitalului în scopul fluidizării circulației capitalului și al îmbunătățirii, pe această bază, a calității managementului de întreprindere.
- Creșterea rolului sistemului bancar în coordonarea eventualelor restructurări financiare înainte de privatizare.
- Întărirea băncilor comerciale prin recapitalizare pe măsura progresului restructurării industriale.

În concepția Guvernului se impune stimularea abilității întreprinderilor de a genera fluxuri de lichiditate (cash-flow-uri) pozitive întrucât, viabilitatea procesului de restructurare este asigurată numai în condițiile în care implicarea financiară a guvernului este minimă.

Finanțarea restructurării întreprinderii va avea, deci, ca sursă principală, fluxul de lichiditate al întreprinderilor. Din această perspectivă, politicile economice ale Guvernului vor urmări:

- Stimularea disponibilității managerilor de a reinvesti fluxurile de lichiditate.
- Relaxarea impozitării activităților lucrative.
- Crearea cadrului instituțional al pieței capitalului care să asigure posibilitatea consolidării fluxului de capital prin mărirea capitalului social.
- Ajustarea sistemului contabil și a metodologiilor pentru calcularea obligațiilor fiscale prin creșterea relevanței elementelor de flux de lichiditate.
- Abrogarea reglementărilor privind formarea prețurilor pe seama costurilor istorice.

3. Politica de dezvoltare regională și locală; întreprinderile mici și mijlocii

Politica industrială a Guvernului, de intervenție în ajustarea industriilor ineficiente, se va corela cu politica de dezvoltare regională și locală precum și cu cea de protecție socială, întrucât, deși Guvernul consideră că, în general, nu este necesar ca statul să intervină în sprijinirea industriilor cu potențial de viabilitate, totuși, acceptă implicarea pe termen scurt a statului în cazul industriilor ineficiente a căror ajustare are efecte semnificative pe plan social într-o anumită zonă geografică.

Implicarea Guvernului va respecta următoarele principii:

a) Aportul financiar al guvernului va fi interpretat în aceste cazuri ca măsură de protecție socială. Implicarea guvernului în aceste acțiuni nu este o formă de reorientare a fondurilor bugetare spre alte priorități.

Din această perspectivă, finanțarea aferentă va fi aprobată în conformitate cu rigorile analizei cost - beneficiu și suportată în mod transparent din fondurile bugetare corespunzătoare.

b) Implicarea guvernului în restructurarea industriilor va avea la bază extinderea dialogului social atât cu sindicatele cât și cu sectorul privat, care va fi stimulat să participe la co-finanțarea proiectelor de restructurare și dezvoltare locală.

Prin extinderea dialogului social Guvernul urmărește:

- Descentralizarea concretizării și aplicării programelor naționale de restructurare și corelarea cu cele de dezvoltare regională/locală.
- Transparența intențiilor guvernamentale.
- Obținerea sprijinului sindicatelor în conceperea și aplicarea programelor.
- Sprijinul comunității de afaceri în co-finanțare și materializarea programelor.
- Sprijinul autorităților locale.
- Sprijinul structurilor societății civile.
- Mediarea între diverse instituții și organizații neguvernamentale care pot avea interese în industriile respective.
- Armonizarea acțiunilor guvernamentale cu cele neguvernamentale și autoritățile publice locale.

Tematica de dialog va reflecta în mod adecvat problemele critice ale programelor de restructurare.

c) Implicarea Guvernului în ajustarea industriilor este o formă de extindere a colaborării cu autoritățile locale și de creștere a capacității acestora din urmă de a elabora și aplica politici de dezvoltare locală.

Vor fi create programe și fonduri pentru (co-)finanțarea de proiecte de dezvoltare regională și locală, în condițiile în care se vor aplica principiile descentralizării și subsidiarității, caz în care autoritățile publice locale vor fi un partener privilegiat de dialog. Programele naționale de restructurare se vor corela cu proiectele de dezvoltare regională și locală. Ca urmare, va fi stimulată adoptarea de variante de dezvoltare locală și regională care reflectă nevoile reale ale comunităților locale, urmărindu-se, în principal:

- Crearea de noi locuri de muncă.
- Programe de măsuri active pentru combaterea șomajului.
- Noi întreprinderi private cu potențial în perspectivă, mai ales de export.
- Programe de recalificare și reorientare a mâinii de lucru.
- Infrastructuri adecvate creării și dezvoltării de întreprinderi mici și mijlocii.
- Dezvoltarea satului prin crearea de infrastructuri și activități neagricole.
- Dezvoltarea parteneriatului internațional.
- Stimularea spiritului întreprinzător.

- Privatizarea de active, în special către salariații marilor întreprinderi ce se restructurează.
- Crearea de zone speciale de dezvoltare economică.

d) În condițiile caracterului limitat al resurselor bugetare, este necesară diversificarea și descentralizarea finanțării programelor naționale de restructurare.

Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii

În concepția Guvernului, stimularea dezvoltării industriilor naționale, consolidarea mecanismelor concurențial și dezvoltarea locală se realizează în condițiile sprijinirii dezvoltării sectorului de întreprinderi mici și mijlocii.

Relansarea economică pe care o propune Guvernul ia în considerare tocmai nevoile întreprinzătorilor privați de a beneficia de un mediu economic stabil, de o politică comercială stimulativă pentru exporturi, de o concurență reală chiar și cu firme mari, dar private și nu de stat, pentru a putea dezvolta afacerile, a reinvesti și a crea, astfel, locuri de muncă și bunăstare.

Politica Guvernului pentru dezvoltarea și consolidarea sectorului de întreprinderi mici și mijlocii în România vizează:

a) creșterea capacității administrației publice centrale și locale de a elabora și aplica politici economice de dezvoltare a sectorului de întreprinderi mici și mijlocii precum și de a corela aceste politici prin:

- Creșterea transparenței actului de guvernare.
- Simplificarea procedurilor fiscale și a altor activități care favorizează manifestarea unor comportamente birocratice ale administrației publice.
- Întărirea controlului și prevenirea evaziunii fiscale.
- Implicarea într-o măsură mai mare a organizațiilor neguvernamentale de sprijinire a sectorului privat în implementarea programelor guvernamentale.
- Asigurarea unor mecanisme transparente de implementare a restricțiilor Acordului de Asociere la Uniunea Europeană astfel încât să se evite discriminările în defavoarea întreprinderilor mici și mijlocii.
- Modificări sau noi inițiative în domeniul legislativ și consultarea prealabilă a reprezentanților comunității de afaceri.

b) crearea unui nou climat și țesut social, favorabil dezvoltării afacerilor:

- Creșterea transparenței și a credibilității datelor statistice oficiale.
- Reforme în sistemul de învățământ, în vederea stimulării spiritului întreprinzător și a cunoștințelor necesare conducerii unei întreprinderi.
- Întărirea asociațiilor de întreprinzători și extinderea dialogului cu administrația publică centrală și locală, sindicatele și alte organizații neguvernamentale.
- Creșterea numărului de proiecte co-finanțate de la buget (central și local) și de sectorul privat.

- Sprijinirea (co-finanțarea) unor programe dedicate dezvoltării spiritului întreprinzător la categorii expuse excluderii sociale: șomeri, femei, tineri, persoane cu handicap, minorități.
- Stimularea percepției întreprinzătorului de către populație într-un mod pozitiv.

c) stimularea creării/extinderii unor instrumente adecvate dezvoltării afacerilor prin:

- Rețele de centre de consultanță, instruire, transfer de cunoștințe și diseminare de informații despre oportunități de afaceri.
- Credite pentru investiții și stimularea exporturilor.
- Sprijin pentru apariția de noi instituții financiare (în special fonduri de garantare și de investiții).
- Instrumente financiare (credite pe termen lung; participare la capital; micro-credite; ajutoare nerambursabile pentru demararea afacerilor; leasing; factoring etc).
- Dezvoltarea pieței capitalului/piața finanțării pe termen lung.
- Stimularea parteneriatului internațional în afaceri (întâlniri de afaceri; târguri și expoziții; schimb de informații; societăți mixte).
- Programe pentru finanțarea proiectelor de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii care introduc noi tehnologii/utilizează rezultate ale cercetării-dezvoltării; în vederea difuzării inovării în economie.
- Stimularea înființării de zone speciale de dezvoltare economică.
- Asistarea întreprinderilor mici și mijlocii în implementarea standardelor de calitate în conformitate cu exigențele integrării în Uniunea Europeană.
- Concentrarea unei părți a sprijinului acordat României pentru dezvoltarea sectorului privat și co-finanțarea de către guvern, în vederea înființării unui fond de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii care să constituie germenele apariției capitalului de risc în România.
- Investiții străine.

4. Politici energetice

Efectul pozitiv al ajustării prețurilor resurselor energetice și al restructurării industriei și a întreprinderii va fi diminuarea sensibilă a consumurilor energetice și reducerea intensității energetice a producției naționale. Pe aceste baze va fi posibilă soluționarea "crizei" de energie cu care se confruntă România și satisfacerea mai bună a consumului casnic.

Guvernul va adopta, în principal, următoarele politici în domeniul sectorului energetic (inclusiv petrol):

- Crearea unui cadru concurențial în producție și distribuție:
 - privatizarea în producția (sunt vizate centrale termo-electrice) și distribuția de energie;
 - demonopolizarea;
 - restructurarea Regiei Autonome de Electricitate (RENEL):

- descentralizarea sistemelor de termoficare a localităților (crearea responsabilității administrației publice locale);
- transformarea unităților de producție, distribuție, reparații sau activități conexe, în societăți comerciale;
- concesionări.
- (Co)finanțarea unor proiecte cu caracter de lucrări publice (unitatea 2 la centrala atomoelectrică Cernavodă; terminal de gaze lichefiate la Constanța; reabilitarea rețelelor de transport, etc.).
- (Co)finanțarea unor proiecte de cercetare-dezvoltare (în special: prospectare geologică; surse neconvenționale; energie atomică).
- Stimularea parteneriatului internațional:
 - investiții străine
 - afiliere la sistemul european de transport (UCPTE)
 - racordare la rețeaua europeană de transport al gazelor naturale
 - transfer de cunoștințe și tehnologic
- Stimularea elaborării de programe de lucrări de întreținere preventivă și predictivă.
- Stimularea introducerii de noi tehnologii, inclusiv în urmărirea și gestiunea consumului.
- Alinierea la standardele europene în domeniu (inclusiv de mediu)
- Stimularea dezvoltării resurselor umane în domeniu (extinderea serviciilor de consultanță: instruire și educare).

5. Politici in domeniul utilizării capitalului natural

O politică economică realistă, stabilă și predictibilă în ceea ce privește capitalul natural, care să rezolve atât responsabilitățile de mediu din trecut, cât și noile probleme ale deprecierei potențialului natural al țării și care să armonizeze sistemul de interese publice și private cu obiectivele dezvoltării economice și sociale, este superioară unor strategii bazate pe finanțarea preferențială a activităților de protecție a mediului și de combatere a degradării acestuia.

Guvernul consideră că necesarul de finanțare pentru activitățile de mediu se va reduce semnificativ prin consolidarea reformelor economice (liberalizarea prețurilor, reformele fiscale și monetare, privatizarea, etc.). Un rol însemnat în această direcție îl vor avea și accelerarea restructurării industriale, liberalizarea comerțului exterior și expansiunea investițiilor străine directe.

Cerința realizării unei dezvoltări durabile din perspectiva capitalului natural poate fi îndeplinită pe baza respectării criteriilor privind finanțarea durabilă a activității de protecție a mediului înconjurător și de combatere a degradării acestuia. Politica guvernamentală de utilizare eficientă a capitalului natural va urmări rezolvarea situațiilor corespunzătoare de eșec al piețelor prin internalizarea graduală în costurile de producție a prevenirii, diminuării și compensării efectelor legate de mediul înconjurător.

Principalele coordonate ale politicii Guvernului privind capitalul natural constau în:

- Perfecționarea sistemului statistic și a celui de monitorizare a problemelor de mediu.
- Elaborarea studiilor pentru evaluarea realistă a costurilor factorilor naturali.
- Elaborarea unor planuri speciale de management a zonelor puternic contaminate și cu grad mare de pericolozitate pentru sănătatea populației.
- Introducerea unor standarde realiste de mediu și delimitarea clară a rolului și a obiectului reglementărilor diverselor instituții de standardizare.
- Informarea amplă și corectă a populației cu privire la starea mediului.
- Realizarea de acorduri și programe cu producătorii și distribuitorii de produse cu risc ecologic, pentru limitarea efectelor negative, inclusiv prin acordarea sau reînnoirea autorizațiilor de mediu agenților economici.
- Aplicarea unor programe viabile de conformare, inclusiv prin restricții și, la limită, interdicții asupra agenților economici.
- Utilizarea instrumentelor economice (taxe și impozite de mediu, tarife de utilizare etc.) pentru conturarea unei structuri adecvate a stimulentele de utilizare eficientă a capitalului natural;
- Definirea priorităților pentru investițiile publice de mediu prin aplicarea analizei cost-beneficiu.
- Dezvoltarea sistemului de colectare a deșeurilor solide.
- Dezvoltarea infrastructurii pentru reciclarea sau depozitarea în siguranță a deșeurilor.
- Reglementarea rețelei de arii protejate și a modului de gestionare a acestora.
- Perfecționarea managementului resurselor umane; programe formale și informale de educație ecologică.
- Creșterea gradului de implicare a organizațiilor neguvernamentale în domeniu și dezvoltarea parteneriatului la nivel național și internațional.
- Amendarea Legii mediului în vederea constituirii Fondului de mediu și subvenționarea proiectelor care vizează plata datoriei pentru mediu de către unitățile economice și comunitățile locale.

6. Politici agricole și de dezvoltare rurală

6.1. Introducere

În prezent, România deține unul dintre primele locuri în Europa în ceea ce privește potențialul agricol și, pe de altă parte, unul dintre ultimele locuri în ceea ce privește utilizarea acestui potențial. Lumea rurală este îmbătrânită și sărăcită. Astfel, 66% din populația rurală este în vârstă de peste 65 de ani, iar veniturile celor de la sate sunt cu 50% mai mici decât cele din mediul urban, în condițiile în care 70% dintre aceștia lucrează în sectorul agricol.

Strategia de guvernare în domeniul agricol trebuie să vizeze corectarea acestei situații pe baza consolidării proprietății private și asigurării preponderenței mecanismelor de piață. Se pornește de la principiul că agricultura să devină un sector generator de valoare adăugată și stimulator de creștere economică.

Crearea pieței funciare este elementul primordial în relansarea unei reforme viabile în agricultură.

6.2. Obiective

Relansarea producției agricole se poate realiza prin formarea exploatații agricole familiale comerciale, cu dimensiuni eficiente. Mediul economic trebuie să fie reprezentat de mecanismele și-instituțiile pieței, atât în sfera organizării producătorilor (cooperative, sindicate, asociații profesionale), cât și în sfera organizării serviciilor. Agricultura va fi din ce în ce mai antrenată în filierele agroalimentare.

Suținerea agricultorilor privați va avea în vedere, în mod special, performanța și competitivitatea.

Obiectivul strategic al securității alimentare va fi susținut de performanțele economiei agroalimentare. Politicile de echitate și de susținere a consumatorilor ce fac parte din categorii sociale defavorizate urmează să fie susținute prin politica socială desfășurată de Guvern.

Obiectivele politicilor agricole vor urmări cele patru categorii economice sectoriale, și anume: economia alimentară, agroalimentară, agrară și rurală. Economia alimentară și cea agroalimentară sunt determinante pentru economia agriculturii. Economia rurală este loc de desfășurare al celorlalte trei categorii economice sectoriale.

Modelul societăților naționale și transnaționale este cel mai avantajos sistem al funcționării economiei agroalimentare.

6.3. Constrângeri

Elaborarea unor politici realiste în domeniul agricol presupune buna cunoaștere și înțelegere a constrângerilor actuale, armonizarea soluțiilor de urgență pentru depășirea crizei cu pachetul de măsuri necesar pentru atingerea obiectivelor pe termen mediu și lung.

Principalele constrângeri sunt:

- lipsa de resurse financiare proprii ale producătorilor din agricultură;
- deficiențe grave în domeniul infrastructurii, atât în ceea ce privește infrastructura generală a țării, cât și cea specifică agriculturii; slaba înzestrare cu mijloace de transport și forță motrice;
- organizare instituțională defectuoasă reliefată prin: persistența unor structuri monopoliste atât în amonte (furnizori de material semincer sau alte servicii conexe), cât și în aval (sisteme de preluare-distribuție de produse);
- sistem de finanțare necorespunzător, caracterizat prin lipsă de transparență, generator de presiuni inflaționiste, alocare greșit direcționată, ineficiență în folosirea resurselor;
- lipsa unei strategii clare privind integrarea producției agricole (finanțe-produție-comerț) care a favorizat apariția și dezvoltarea unor intermediari inutili, cu influențe directe asupra prețurilor finale. Astfel, în locul unei necesare înzestrări a producătorilor agricoli, cu utilități și a unui ajutor de ordin logistic și informatic, s-a ajuns la sărăcirea intensă a acestora, pe de o parte, precum și la crearea unui grup extrem de avut de intermediari, de cealaltă parte;

- lipsa unei concepții strategice coerente, cu privire la rolul agriculturii în asigurarea unei politici de creștere economică durabilă, politicile practicate până în prezent fiind orientate exclusiv către asigurarea unui consum de subzistență.

6.4. Principii

Pornind de la constrângerile existente, Guvernul își propune abordarea politicii în domeniul agricol în baza următoarelor principii:

- Agricultura va reprezenta unul dintre cele mai dinamice sectoare ale economiei românești, precum și un factor de stimulare a creșterii economice agregate. Acest principiu se va realiza prin îndeplinirea următoarelor cerințe, întrucât agricultura este:
 - principalul producător de alimente și de asigurare a cererii interne de produse alimentare;
 - furnizorul de materie primă pentru industriile specifice;
 - participant la realizarea exportului și în acest mod, la realizarea echilibrului balanței comerciale și a balanței de plăți externe;
 - creator de venituri convenabile pentru producătorii agricoli.
- Dezvoltarea producției și a comerțului cu produse agricole se va realiza pe principii de piață prin eliminarea controlului prețurilor pe cale administrativă, precum și prin liberalizarea comerțului intern și extern cu produse agricole și alimentare. Aceasta se va realiza prin:
 - reducerea diferențiată a taxelor vamale de import și o mai mare uniformitate în aplicare acestora
 - reducerea interdicțiilor referitoare la exporturi și stabilirea unui regim comercial care să respecte legile în vigoare. Cu alte cuvinte, se vor lua măsuri de stimulare a exporturilor și de creare a unui sistem neutral de stimulente;
 - o politică de stimulare a concurenței în subramurile agriculturii;
 - preluarea surplusurilor de produse agricole strategice prin crearea unui sistem de fonduri tampon.
- Diminuarea substanțială a finanțării centralizate a producției agricole și asigurarea mecanismelor adecvate, care vor stimula finanțarea cu resurse reale, preponderent atrase din sectorul privat intern și extern în condiții de competitivitate.
- Asigurarea unei integrări corespunzătoare pe fluxul finanțare-producție-comercializare, pe baze private, prin instituirea mecanismelor stimulative necesare. Aceasta nu înseamnă eliminarea integratorilor de stat din sistem, nici acordarea subvențiilor sau renunțarea, într-o formă sau alta, la privatizare, la demonopolizarea și stimularea concurenței în activitățile în aval și în amonte pentru a elimina reformările de prețuri induse de acestea asupra producției agricole (în mod deosebit se au în vedere: Comcereal, Semrom și Unisem, Comsuin, Avicola, Agromec).
- Crearea posibilităților de liberă circulație a fondului funciar și stimularea dezvoltării proprietăților agricole individuale.

- Dezvoltarea unei clase de mijloc în mediul rural prin stimularea apariției și extinderii întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul serviciilor conexe și a micii producții din agricultură și industria alimentară.
- Introducerea unui cadru legislativ coerent și sprijinirea dezvoltării instituționale adecvate în ceea ce privește circulația produselor agricole și formarea prețurilor pe principii de piață.
- Dezvoltarea politicilor în domeniul agriculturii prin armonizarea necesităților interne și avantajelor comparative pe terțe piețe (CSI, Orientul Mijlociu etc.) cu tendințele și criteriile politicii agricole a Uniunii Europene, avându-se în vedere intențiile și perspectivele de integrare.

6.5. Măsuri

a) Pregătirea pachetului legislativ necesar pentru asigurarea unei reforme de substanță care să permită realizarea obiectivelor pe termen și lung.

b) Pentru liberalizarea comerțului intern și extern cu produse agricole, cât și a integrării pe relația finanțare-producție-comercializare, se va institui un sistem de acordare a licențelor generale către cei care vor putea asigura finanțarea producției, a colectării, cât și a vânzării acesteia, astfel că, în fiecare toamnă, se vor acorda licențe de comercializare, pentru anul următor, pe baze competitive pentru orice persoană fizică sau juridică sau pentru o asocieră (consorțiu) a acestora.

c) Stimulentele dezvoltării producției agricole. În scopul realizării acestei măsuri, Guvernul are în vedere crearea unui sistem sustenabil de finanțare prin:

- diminuarea urgentă a rolului și volumului creditului direcționat și - până la eliminarea sa - finanțarea explicită a acestuia prin bugetul public;
- un sistem de garantare specifică agriculturii de creditare (ca efect al dreptului de vânzare-cumpărare a pământului);
- dezvoltarea unui sistem de credit mutual ca bază a sistemului de credit agricol și subvenționare pe o bază regresivă a cheltuielilor de înființare/operare a sistemului în primii ani, cunoscându-se gradul de risc mai ridicat al activităților și investițiilor în agricultură;
- facilități pentru export;
- promovarea unui sistem de asigurări contra factorilor de risc;
- crearea unui sistem de îndrumare și consultanță pe baze concurențiale;
- crearea de rețele de informare (diseminare a rezultatelor cercetărilor agricole, a standardelor europene în domeniu, a oportunităților de afaceri etc.);
- adoptarea de proiecte de cercetare științifică axate pe dezvoltarea de tehnologii adecvate exploatațiilor de tip fermă individuală, în vederea promovării exporturilor;
- facilitarea formării de asociații de tip mutual ale producătorilor agricoli în domeniile aprovizionării și desfacerii;

- reduceri de impozite și prin perfecționarea metodologiilor de impozitare prin crearea de facilități (inclusiv credit fiscal) pentru utilizarea în regim, de leasing a echipamentelor și utilajelor agricole.

d) Redefinirea rolului ministerului și al întregului sistem al administrației publice din agricultură, în sensul creșterii capacității acestora de a elabora și a pune în aplicare politici agricole. Ministerul trebuie să creeze și să pregătească condițiile pentru ca agricultura să prospere acordând atenție în mod special nevoilor micilor fermieri și nu unităților cu capital integral sau majoritar de stat.

e) Realizarea unui program special de privatizare și restructurare a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, cât și a altor organizații comerciale și necomerciale controlate de stat.

f) Reanalizarea structurilor funcționale și instituționale din domeniul unităților speciale din agricultură (stațiuni experimentale, de cercetare etc.), ca și a legăturilor acestora cu administrația locală și centrală, în scopul evitării constituirii unor structuri monopoliste și a asigurării pe baze concurențiale și transparente a accesului la resurse.

g) Introducerea cadrului corespunzător și stimularea dezvoltării creditului rural, inclusiv prin înființarea de cooperative de credit ale micilor producători.

h) Introducerea de măsuri stimulative pentru dezvoltarea burselor de mărfuri specializate prin:

- încurajarea producătorilor agricoli de a participa la comerțul de bursă;
- legiferarea instrumentelor derivate necesare comerțului de bursă cu produse agricole care să faciliteze asigurarea resurselor financiare pentru producția agricolă;
- sprijinirea de către stat a organizării burselor de mărfuri, cât și pentru asigurarea consultanței de specialitate pentru producătorii agricoli.

i) O bază largă de dezvoltare agricolă.

Acesta este un domeniu al cărui pondere trebuie să crească preocupational. Multitudinea de fațete ale acestui obiectiv implică dezvoltarea rețelei drumurilor, alimentării cu apă, școlilor, clinicilor și telecomunicațiilor, pe lângă eforturilor legate de ridicarea veniturilor în agricultură și crearea locurilor de muncă neagricole. Se cere ca MAA să-și aducă partea sa de contribuție în cadrul "Grupului de lucru interministerial" pentru probleme de dezvoltarea rurală. Prin urmare, Guvernul are în vedere:

- Crearea unui sistem de programe (cu susținere financiară) centrale, regionale și locale pentru finanțarea de proiecte de dezvoltare locală în mediul rural corelat cu o cofinanțare din sectorul privat și cu stabilirea criteriilor și priorităților în finanțarea proiectelor care să asigure:
 - infrastructuri adecvate (electrificare, drumuri, comunicații etc.);
 - înființarea și dezvoltarea de mici întreprinderi în sectorul neagricol (cu deosebire în domeniul prelucrării produselor agricole);
 - creșterea numărului de locuri de muncă (inclusiv sezoniere);
 - stimularea exporturilor și dezvoltarea parteneriatului internațional;

- informații și consultanță;

- creșterea gradului de ocupare a femeilor și tinerilor;

- protecția mediului;
- atragerea de investiții străine.

- Asigurarea de facilități pentru întreprinzătorii care investesc în mediul rural;
- Crearea unui sistem specific de asigurări sociale pentru țărani, precum și creștere a pensiilor.

j) Cooperația

Pentru crearea premiselor redefinirii sistemului cooperatist (de tip economic mutual), în vederea asigurării gradului de acoperire a comunităților rurale și urbane, și a creșterii gradului de ocupare și de desfășurare a unor activități eficiente care să asigure creșterea economică, durabilă, care va conduce la reînființarea cooperativelor de credit de tip mutual. În acest scop, va trebui să se creeze baza legală pentru înființarea și dezvoltarea acestora.

Actuala legislație (Decretul-Lege nr. 66/1990 și Legea nr. 109/1996 care abrogă Decretul-Lege nr. 67/1990 și Legea nr. 36/1996) nu respectă principiile cooperatiste: de întraajutorare, de administrare, de respectare a principiului mutualității care a fost denaturat în actuala formă de organizare, în special în cooperația de consum.

Obiectivele majore ale dezvoltării de tip mutual-cooperatist vor avea în vedere realizarea unor politici rurale, precum și evaluarea actualelor schimbări pentru a identifica și aloca resurse financiare destinate dezvoltării rurale pentru o integrare efectivă la toate nivelurile.

Inițierea unor activități ce vizează o mai mare coerență a politicii cooperației la nivel local, zonal și național în activitatea de comerț (cooperative de consum), prestări de servicii (pe meserii și mică industrie), bancar (cooperative de credite etc.), financiar (cooperative de revizori), asigurări, agricultură (asociații și societăți pentru cultivarea pământului, zootehnie, pescuit, exploatarea forestieră, apicultura etc.), transporturi, cât și în alte sectoare economice.

Organizarea cadrului instituțional prin înființarea de federații și confederații în vederea reprezentării cooperativelor la nivel național și internațional.

7. Politici pentru dezvoltarea infrastructurilor

Creșterea economică se va repercuta în direcția agravării problemelor create de locurile înguste ale ofertei de infrastructuri (transportul resurselor energetice, comunicații, drumuri, poduri etc.). În condițiile constrângerilor bugetare impuse de cerințele stabilității macroeconomice și ale aplicării principiilor subsidiarității și descentralizării în domeniul dezvoltării locale, asigurarea participării sectorului privat în sectoarele de infrastructură, devine esențială.

Întrucât, în general, sectoarele de infrastructură se caracterizează prin prezența monopolurilor naturale - de regulă, utilități publice - datorită economiilor de seară, Guvernul va acționa în direcția separării utilităților publice în segmente care sunt monopoluri naturale și segmente

pentru care concurența este posibilă. În acest din urmă caz, va adopta o strategie de privatizare.

Totodată, Guvernul va urmări ca managementul monopolurilor naturale să se realizeze pe principii comerciale, fixând obiective financiare și răspunderi clare.

În perspectiva anilor 1997-2000, prioritățile Guvernului în domeniul infrastructurilor vizează:

A. Modernizarea comunicațiilor prin:

- Crearea unei infrastructuri de transport al informației la nivel european prin:
 - stimularea investițiilor, inclusiv cofinanțarea proiectelor regionale și locale, privind infrastructurile publice de transport al informației (centrale numerice și fibre optice);
 - dezvoltarea de rețele independente pentru transportul informației (rețeaua CFR, apărare națională etc.);
 - stimularea concurenței în domeniul sistemelor de telecomunicații, consecința fiind reducerea eforturilor financiare pentru accesul la aceste sisteme;
- Accesul echitabil și nediscriminatoriu la bazele de date ale autorităților publice;
- Acordarea legislației române în domeniu cu cea a Uniunii Europene;
- Revitalizarea Regiei Autonome Poșta Română prin investiții private și guvernamentale pentru dezvoltarea acesteia pe principii profitabile.

B. Transporturi eficiente și moderne prin:

- Reabilitarea și modernizarea cu prioritate a rețelei de drumuri naționale și căi ferate existente.
- Relansarea programului de relansare și dezvoltare a porturilor și aeroporturilor.
- Relansarea programului de relansare și dezvoltare a flotei maritime, fluviale și aeriene prin revenirea în sistemul internațional de finanțare.
- Relansarea programului de dotare a SNCFR cu material rulant modern, la nivelul exigențelor transportului internațional de călători și mărfuri.
- Reabilitarea, consolidarea, modernizarea și dezvoltarea sistemelor de urmărire și supraveghere a transporturilor aeriene, navale, feroviare și rutiere pentru diminuarea pierderilor materiale și de vieți omenești în domeniul transporturilor.
- Lansarea programului de modernizare a sistemelor de siguranță a navigației pe Dunăre, astfel încât, acestea să devină compatibile cu normele europene, ca singură soluție de creștere accelerată a traficului de mărfuri pe relația Constanța-Rotterdam, utilizând coridorul de transport fluvial Canal Dunăre-Marea Neagră-Dunăre-Main-Rhin-Rotterdam.
- Lansarea programelor de ecologizare a tuturor sistemelor de transporturi.
- Stimularea dezvoltării accelerate a transporturilor containerizate de mărfuri.
- Lansarea programelor de autostrăzi și căi ferate, situate pe marile coridoare de transport N-S și E-V.
- Dezvoltarea sistemelor de transport combinat.
- Stimularea dezvoltării activităților comerciale în zonele libere deja existente în porturi și aeroporturi.

- Finanțarea externă a construcției și concesionare pe termen lung a exploataării de autostrăzi, canale navigabile (Canalul Dunăre-București), dezvoltării portuare și aeroportuare, ca unică soluție a conectării rapide a infrastructurilor naționale de transport la infrastructurile europene, ca premisă esențială a integrării României în structurile Uniunii Europene.

8. Politică în domeniul turismului

Pentru oprirea declinului și începerea dezvoltării turismului din România, Guvernul va urmări realizarea următoarelor obiective principale:

- Creșterea volumului activităților turistice prin stimularea diversificării ofertei turistice de calitate, respectiv a manifestării cererii interne și internaționale pentru produsele turistice.
- Tratarea turismului ca activitate de export indirect și dublarea veniturilor realizate.
- Organizarea activităților turistice și crearea mecanismelor de funcționare a acestora conform cerințelor economiei de piață.
- Crearea condițiilor de integrare a turismului din România în tendințele de dezvoltare est-europene și mondiale.

Realizarea obiectivelor propuse va fi posibilă prin:

- Evaluarea reală a resurselor și a potențialului turistic.
- Privatizarea rapidă a societăților de turism, cu precădere către investitori instituționali recunoscuți pe plan internațional. În cazul obiectivelor turistice, fostă proprietate privată, privatizarea acestora se va face după clarificarea dreptului de proprietate.
- Corelarea programelor naționale, regionale și locale de dezvoltare, din diferite domenii, respectând condiția de utilizare eficientă a resurselor turistice.
- Dezvoltarea unui parteneriat real între sectoarele public și privat, precum și cu organizațiile neguvernamentale la nivel național, regional și local.
- Crearea unor centre turistice model și dezvoltarea altora, în diferite zone și domenii specifice, cu sprijin financiar din partea administrației centrale și locale, precum și prin investiții de pe piețele internaționale de capital.
- Sprijinirea prioritară a agroturismului ca formă complementară a turismului social.
- Încurajarea unor politici promoționale active, atât în plan intern, cât și internațional.
- Dezvoltarea unor programe pentru educarea, formarea și perfecționarea profesională a personalului din turism;
- Regândirea cadrului juridic existent, pentru simplificarea și armonizarea lui cu normele Organizației Mondiale a Turismului și ale Uniunii Europene.

CAPITOLUL V Politica socială

1. Relațiile de muncă

Guvernul României consideră că o reală dezvoltare economică include folosirea într-o măsură cât mai mare a forței de muncă, adică oferirea unui număr cât mai mare de oportunități pe piața muncii, pentru toate categoriile profesionale.

Dezvoltarea economică durabilă trebuie să însemne cu prioritate și ameliorarea condițiilor de muncă, stabilitatea serviciului, salariu decent pentru toți cetățenii.

În acest scop, ea va asigura, printr-un grad ridicat de adaptabilitate, absorbția unui număr cât mai mare de persoane apte de muncă, va stimula activități profesionale cât mai diferite, va determina o mobilitate teritorială și profesională adecvată dezvoltării tehnologice, va garanta protecția juridică a salariatului și va promova un regim echitabil și nediscriminatoriu al venitului salarial.

Politica Guvernului se va orienta cu precădere în direcția creării unui cadru legislativ și instituțional care să încurajeze angajările, să stimuleze negocierea liberă a condițiilor de muncă și a salariului, cu respectarea nivelurilor minime prevăzute de lege, să ofere oportunități egale tinerilor în dobândirea unui loc de muncă și să susțină constant, prin mijloace financiare, reconversia profesională.

Statutul juridic al salariatului trebuie să fie rezultatul negocierii partenerilor sociali. “Lumea muncii” trebuie să fie creația liberă și reciproc profitabilă a celor care muncesc și a celor care oferă de lucru. Statul este moderatorul dialogului social și cel care garantează echivalența și echitatea prestațiilor.

Realizarea acestor obiective presupune adoptarea unor măsuri legislative și instituționale, atât pe termen scurt și mediu, cât și pe termen lung.

a. Utilizarea forței de muncă, prin:

- defiscalizarea forței de muncă, prin:
 - reducerea sau scutirea plății impozitului pe profit a angajatorilor care crează noi locuri de muncă pe o perioadă de 1-3 ani și proporțional cu numărul de locuri de muncă nou create;
 - reducerea impozitului pe salariu;

b. Ameliorarea regimului de salarizare, prin:

- redefinirea sistemului de salarizare a personalului din instituțiile bugetare prin:
 - stabilirea unui raport între salariul mediu din instituțiile bugetare și salariul mediu din economie (ținând seama inclusiv de salariul mediu din sistemul privat);
 - luarea în calcul a ponderii și importanței anumitor categorii profesionale în structura personalului din instituțiile bugetare;
 - instituirea unui sistem de salarizare specific pentru funcționarii publici;

- adoptarea prin lege sau printr-un mecanism instituționalizat de negociere între partenerii sociali a principiului indexării automate a salariilor în raport cu o anumită rată a inflației, precizată ca atare prin lege sau acord colectiv de muncă;
- abrogarea prevederilor art.8 și 9 din Legea nr. 14/1991; aplicarea integrală a principiului negocierii libere a salariilor în societățile comerciale cu capital de stat și în regiile autonome;
- salariul minim garantat și obligatoriu (inclusiv în sectorul privat).

C. Realizarea protecției juridice a salariatului prin:

- adoptarea legislației privind inspecția de muncă;
- adoptarea unei legislații în domeniul muncii pe fracțiuni de normă, prin care se asigură:
 - utilizare mai largă a forței de muncă existente pe piață;
 - garantarea unei flexibilități a întreprinderii în momente de criză economică, în condițiile existenței unor compensații sociale, mai ales în domeniul alocațiilor familiale;
- modificarea legislației muncii în domeniul raporturilor colective de muncă, precum:
 - contractele colective de muncă;
 - conflictele colective de muncă;
 - funcționarea sindicatelor;
- reglementări generale privind relațiile de muncă, inclusiv sub forma unui cod al muncii.

d. Instituționalizarea dialogului social prin:

- înființarea Consiliului Economic și Social;
- constituirea unor organisme cu structură tripartită (patronat, sindicate, Guvern) sau bipartită (patronat, sindicate), abilitate în domeniul negocierii indexării salariilor (cuantum);
- constituirea la nivelul Ministerului Muncii a unui Comitet Consultativ alcătuit din reprezentanții asociațiilor patronale și sindicale.

2. Asigurările sociale

Asigurările sociale reprezintă mijlocul cel mai important pentru realizarea protecției sociale, prin apelul la spiritul de prevedere al fiecărei persoane și la solidaritatea umană pentru obținerea de venit, în situații specifice, cu garanția statului. Ele sunt destinate să răspundă acelor evenimente din viața persoanelor active, ce atrag pierderea totală sau parțială, definitivă sau temporară, a mijloacelor de trai. Opțiunea noastră este reafirmarea fezabilității asigurărilor sociale de tip redistributiv la nivel intra și inter generațional, în care resursele se constituie și se consumă în flux. Asigurarea prin constituirea de fonduri cu acumulare de capital poate fi o formă de asigurare complementară, care, însă, nu va înlocui asigurarea obligatorie.

Sistemul de asigurări sociale urmărește:

- stimularea responsabilității și a solidarității civice;
- stabilirea unui raport cât mai echitabil între prestații și cotizații;
- corelarea echitabilă a contribuției salariaților și a patronatului la constituirea fondului de asigurări sociale;
- diversificarea prestațiilor în funcție de nevoi și de contribuția la constituirea resurselor de asigurări sociale;
- crearea unor resurse alternative de finanțare a cheltuielilor de asigurări sociale, prin combinarea sistemului bazat pe contribuții cu cel bazat pe impozitare;
- extinderea drepturilor de asigurări sociale la toate categoriile populației.

Reformarea sistemului de pensii se va face prin:

- asigurarea unei pensii de bază pentru toți salariații, indiferent de vechimea în muncă;
- calcularea pensiilor pe bază de procent pe venituri;
- desființarea caracterului obligatoriu al pensiei suplimentare;
- acordarea pensiilor de invaliditate, indiferent de vechimea în muncă a persoanei îndreptățite;
- recunoașterea dreptului pensionarilor de a-și încasa pensiile și atunci când domiciliază în străinătate;
- stabilirea unor sisteme de asigurări sociale care să permită obținerea unor pensii egale cu venitul din muncă, combinarea sistemului contributiv cu cel al impozitării în privința finanțării cheltuielilor cu plata pensiilor;
- uniformizarea drepturilor la pensie între salariați și liber-profesioniști;
- recunoașterea dreptului la pensie socială în favoarea cetățenilor lipsiți de resurse materiale;
- crearea Casei Autonome a Pensiilor ca unic organism de gestionare a fondurilor de pensii, condus de un consiliu de administrație alcătuit din reprezentanți ai sindicatelor, patronatului și Guvernului.

3. Șomajul

A. Obiectivele - Guvernului în domeniul șomajului sunt de ordin profilactic și indemnitar. Ele vizează:

- păstrarea numărului de șomeri în limite suportabile, care să nu producă disfuncționalități sociale, urmărind stabilizarea numărului șomerilor, corelat cu evoluția restructurării la un procent de circa 5-6% până în anul 2000;
- crearea unui sistem care să faciliteze angajarea șomerilor și a celor aflați în pericol iminent de a-și pierde locul de muncă, prin:

○ suportarea din fondul de șomaj a unei părți din salariul angajaților - șomeri pe o perioadă de 1-2 ani. Această măsură se va aplica cu precădere tinerilor absolvenți și celor care au urmat cursurile de reconversie profesională, calificându-se în meserii căutate pe piața forței de muncă. Se vor acorda facilități bănești pentru finanțarea agenților economici care participă la reconversia profesională a șomerilor;

○ asigurarea unei compensații bănești pentru pierderea fortuită - fără vina salariatului - a serviciului, care să asigure un venit suficient traiului decent.

B. În domeniul reducerii șomajului, inclusiv al facilitării angajării, avem în vedere:

- defiscalizarea costului forței de muncă prin reducerea contribuției la asigurările sociale și la fondul de șomaj (reducerea contribuției la fondul de plată a ajutorului de șomaj la 3,5% pentru angajatori și la 5% pentru angajat);
- subvenționarea salariilor din fondul de plată a salariaților care provin din rândul șomerilor și a beneficiarilor ajutorului de integrare profesională;
- mărirea perioadei de subvenționare până la 12-18 luni;
- mărirea părții subvenționate din salariu la nivelul salariului minim pe economie cu asumarea de către angajator a obligației de a garanta stabilitatea în muncă a persoanelor în cauză, în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Vor fi avuți prioritar în vedere absolvenții de învățământ (debutanții în profesie) și persoanele ce au urmat cursuri de reconversie profesională, dobândind calificarea în meserii cu ofertă pe piața forței de muncă;
- instituționalizarea unei agenții naționale de plasare a forței de muncă cu o componentă tripartită (sindicate, patronat, Guvern);
- aplicarea unor politici de încadrare a salariaților pe fracțiuni de normă.

C. În domeniul indemnizațiilor avem în vedere modificarea Legii nr. 1/1991 în următoarele privințe:

- mărirea ajutorului de șomaj în felul următor:
 - 80% din venitul de referință, indiferent de vechimea în muncă în primele 6 luni;
 - proporțional cu vechimea în muncă, la un procent din venitul de referință care să asigure o sumă cel puțin egală cu salariul minim pe economie, pe următoarele 3 luni;
- acordarea unei alocații de sprijin într-un quantum stabilit procentual din venitul de referință și care, în valoare absolută, să nu fie mai mic decât nivelul corespunzător pragului de venit în raport cu care se acordă ajutorul social pe o perioadă determinată de timp;
- acordarea dintr-o dată a ajutorului de șomaj, drept capital de pornire, acelor persoane care doresc să înceapă o activitate pe cont propriu.

4. Asistența socială

- Obiectivele asistenței sociale constau în:
 - dezvoltarea și diversificarea prestațiilor și serviciilor sociale;
 - specializarea instituțională în acordarea asistenței sociale pe baza identificării și comensurării nevoilor sociale;
 - deplasarea spre comunitățile locale a responsabilității acordării asistenței sociale;
 - creșterea ponderii serviciilor sociale în detrimentul prestațiilor în bani;
 - creșterea accentului pus pe prestațiile în natură în raport cu ajutoarele bănești;
 - stimularea participării structurilor societății civile (fundații, syndicate etc.) la activitățile sociale;
 - instituționalizarea unor forme de voluntarism pentru sprijinirea acțiunii sociale.

Realizarea acestor obiective impune adoptarea unor măsuri pe termen scurt și lung, atât în plan legislativ cât și instituțional, după cum urmează:

- În domeniul indemnizațiilor și serviciilor sociale:
 - reglementarea alocației familiale, reprezentând o indemnizație care să acopere cheltuielile determinate de creșterea și educarea copiilor (cheltuieli pentru hrană, inserție școlară, îmbrăcăminte și supraveghere); această alocație familială va înlocui alocația de stat și se va acorda atât în bani cât și în natură, mai ales prin acordarea gratuită de îmbrăcăminte și manuale școlare și prin gratuitatea serviciilor oferite în grădinițele de copii; prestațiile în natură convenite cu titlu de alocație familială se vor acorda corespunzător veniturilor familiale și numărului de copii;
 - reglementarea funcționării în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale a unor instituții specializate, având ca obiectiv de activitate asistența socială în următoarele domenii: protecția juridică a handicapaților, a familiilor cu copii, a copiilor orfani;
 - crearea unui serviciu național de asistență socială având în principal un rol de coordonare metodologică a organismelor abilitate în plan local să aplice politicile sociale; primăriile vor dezvolta servicii specializate de asistență socială, a căror activitate se va finanța cu precădere din bugetul local;
 - facilitarea, prin mecanisme legislative și instituționale, a angajării în viața activă, a persoanelor cu handicap, prin introducerea unui sistem de cotare (număr minim de persoane cu handicap care trebuie să fie angajate), care să asigure, prin acordarea unor stimulente fiscale, interesul angajatorilor în această privință (măsura se va aplica cu precădere în sectorul public);
- susținerea din bugetul național, precum și dintr-o parte a excedentelor bugetelor asigurărilor sociale, a tinerilor, în vederea construirii de locuințe pe bază de credit.

CAPITOLUL VI

Politica de parteneriat cu societatea civilă

Politica de parteneriat

1. Principii generale

- Asigurarea libertății de asociere, atât pe plan național, cât și regional;
- Asigurarea cadrului de participare publică la procesul de luare a deciziilor, inclusiv la elaborarea politicilor și strategiilor naționale și sectoriale;
- Asigurarea dreptului de a accede la finanțare publică (subvenții), prin competiție, în mod specific pentru societatea civilă;
- Asigurarea accesului la informație (prevăzând și definirea secretului de stat), în scopul constituirii unei resurse indispensabile progresului și stabilității;
- Asigurarea transparenței politicii bugetare.

2. Principii specifice protecției minorităților

- Respectarea, aplicarea și interpretarea cu bună-credință a reglementărilor juridice internaționale și preluarea lor în mod corespunzător în legislația internă;
- Protecția minorităților naționale împotriva asimilării forțate și a schimbării proporțiilor structurilor etnice în zonele în care ele trăiesc;
- Crearea cadrului juridic adecvat care să asigure cetățenilor români de alte naționalități să-și păstreze, să-și cultive și să-și dezvolte identitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă.

3. Principii specifice privind politica asociațiilor și fundațiilor

- Asigurarea unui cadru legislativ stimulator pentru activitățile asociațiilor și fundațiilor;
- Acordarea legitimității procesuale active asociațiilor și fundațiilor (după modelul adoptat de organizațiile de protecție a mediului).

4. Relativ la protecția minorităților naționale pe plan instituțional

- Constituirea ca o structură executivă a Departamentului pentru Protecția Minorităților Naționale, coordonat de un ministru fără portofoliu subordonat primului-ministru, având ca sarcină elaborarea strategiei politicii în domeniu, pregătirea proiectelor de reglementări juridice necesare aplicării acestora, monitorizarea aplicării reglementărilor;
- Constituirea Departamentului Românilor de Dincolo de Graniță, însărcinat cu sprijinirea activităților menite să contribuie la păstrarea, cultivarea și dezvoltarea identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a românilor care trăiesc în afara țării;
- Constituirea unui Oficiu Național pentru Integrarea Socială a Rromilor, structură executivă subordonată Departamentului pentru Protecția Minorităților Naționale.

5. Relativ la asociații și fundații - pe plan instituțional

- Constituirea Fondului pentru Dezvoltarea Societății Civile, bugetar în gestiunea Ministerului de Finanțe, având activități specifice în cadrul fiecărui minister;
- Constituirea unor Centre de Acreditare în cadrul fiecărui minister, pentru activități de formare continuă de resurse umane, de către asociații și - fundații;
- Constituirea unui Grup de Lucru Inter-ministerial, pentru societatea civilă, cu activitate permanentă și caracter consultativ, având rolul de a stabili cuantumul bugetar anual în raport cu programul de alocare pentru proiecte comune;
- Constituirea Consiliului Superior al Asociațiilor și Fundațiilor, ca structură executivă subordonată ministrului însărcinat cu reforma, având ca rol principal monitorizarea activității asociațiilor și fundațiilor.

6. De ordin general legislativ

- Adoptarea Legii privind accesul la informație;
- Adoptarea Legii privind protecția minorităților naționale.
- Adoptarea Legii cultelor care să consfințească drepturile egale ale tuturor confesiunilor religioase recunoscute prin lege.
- Măsuri legislative specifice

7. Relativ la protecția minorităților naționale

- Vor fi eliminate restricțiile privitoare la învățământul tehnic și profesional -inclusiv cel universitar - în limba maternă, identificând resursele financiare necesare;
- Se va reintroduce dreptul de susținere a examenului de admitere în învățământul superior în limba folosită în timpul școlarizării;
- Vor fi încurajate acțiunile interculturale care promovează cooperarea interetnică.

8. Relativ la asociații și fundații

- Modificarea Legii persoanelor juridice (asociațiuni și fundațiuni) nr. 21 din 1924, în scopul armonizării acesteia cu ansamblul de reglementări legislative și fiscale ale statului român și ale euroregiunii din care acesta face parte;
- Includerea în proiectul de Lege a finanțelor publice a unui capitol privind accesul la fondurile bugetului centralizat de stat, specific pentru asociații și fundații și alocarea de fonduri pentru cofinanțarea programelor internaționale pentru societatea civilă, inclusiv cu precizarea surselor de constituire a Fondului pentru Dezvoltarea Societății Civile;
- Includerea unui articol în Legea răspunderii ministeriale, privind capacitatea ministerelor de a accede la fondurile bugetare pentru dezvoltarea proiectelor în parteneriat cu societatea civilă;
- Includerea unui articol în Legea administrației locale, privind capacitatea Consiliilor Locale de a accede la fondurile bugetare pentru dezvoltarea proiectelor în parteneriat cu societatea civilă;
- Modificarea Legii sponsorizării, redefinind categoriile de sponsori și sponsorizați și urmărind crearea unui sistem de măsuri de stimulare a activităților de sponsorizare, mai ales prin facilități de ordin fiscal.

CAPITOLUL VII

Politici privind capitalul uman

1. Sănătate

Reforma sanitară trebuie să reflecte ideea că responsabilitatea păstrării sănătății cade nu doar în seama medicului ci și în seama colectivității însăși, precum și asupra sistemului de educație și a factorilor de decizie politică.

Păstrarea sănătății individului este nu doar o necesitate de bază, socială, ci și un drept fundamental al personalității umane.

Considerăm, deci, că îngrijirile medicale, serviciile de sănătate și politica sanitară, sunt mijloacele prin care se garantează acest drept fundamental.

Guvernul consideră că reforma în domeniul ocrotirii sănătății vizează următoarele priorități:

- 1.** Finalizarea și aplicarea rapidă a Legii Asigurărilor Sociale de Sănătate.
- 2.** Deblocarea constituirii Colegiului Medicilor din România.
- 3.** Creșterea accesibilității serviciilor medicale pentru cetățeni. Se va asigura dispersia serviciilor medicale pe întreg teritoriul țării, prin activitatea decizională a Colegiului Medicilor din România.
- 4.** Finalizarea Legii Colegiului Farmaciștilor din România.
- 5.** Descentralizarea coordonării activităților medicale, cu reducerea personalului și atribuțiilor Ministerului Sănătății. Dezvoltarea rolului strategic al Ministerului Sănătății în locul celui de gestiune directă, cu revizuirea actelor normative care perpetuează sistemul centralizat.
- 6.** Finanțarea sistemului de sănătate:
 - Diversificarea surselor de finanțare a ocrotirii sănătății. Creșterea ponderii cheltuielilor bugetare pentru sănătate în raport cu Produsul Intern Brut.
 - Constituirea Fondului Național al Asigurărilor de Sănătate și administrarea lui de către Casa Națională a Asigurărilor de Sănătate.
- 7.** Accelerarea privatizării asistenței medicale primare.
- 8.** Acordarea de credite pe termen lung și cu dobânzi mici pentru practica medicală în sistem particular.
- 9.** Asigurarea unor programe cu participare internațională, dedicate formării specialiștilor în management sanitar.

- 10.** Dezvoltarea unor programe de sănătate specifice pentru o serie de boli cu risc sau incidență crescute: boli cardio-vasculare, tuberculoză, SIDA, neoplazii, etc.
- 11.** Dezvoltarea unor programe specifice zonale, concordante cu patologia existentă în plan teritorial.
- 12.** Dezvoltarea unei rețele accesibile de asistență medico-chirurgicală de urgență pe tot teritoriul țării.
- 13.** Elaborarea unui program național de susținere a sănătății familiei, dezvoltarea rețelei de planning familial care să contribuie la armonizarea vieții cuplului și la reducerea numărului de sarcini nedorite.
- 14.** Sporirea eficienței acțiunilor de prevenire a bolilor acute și transmisibile prin:
 - Măsuri care țin de sectorul sanitar
 - Măsuri care țin de colectivitățile umane și administrație locală.
- 15.** Derularea unor programe de sănătate pentru populația defavorizată (persoane cu handicap, vârstnici, bolnavi cronici etc.)
- 16.** Sprijinirea organizațiilor neguvernamentale (a asociațiilor profesionale) care au ca scop promovarea programelor de sănătate.
- 17.** Satisfacerea necesarului de medicamente de bază:
 - Simplificarea procedurilor de eliberare a medicamentelor compensate.
 - Extinderea dreptului de eliberare a medicamentelor compensate pentru toate farmaciile.
 - Relansarea producției interne de medicamente.
- 18.** Reluarea programului de reabilitare a dispensarelor și spitalelor cu sprijinul Programelor PHARE și al Băncii Mondiale.
- 19.** Autonomia învățământului medical universitar. Încheierea unui protocol privitor la învățământul medical postuniversitar pentru realizarea colaborării între Ministerul Sănătății și Ministerul Învățământului.
- 20.** Stimularea cercetării medicale, în special la nivelul centrelor universitare prin cercetare contractuală.
- 21.** Redefinirea salarizării medicilor prin introducerea sistemelor de plată în funcție de calitatea actului medical, prin norme comune ale Colegiului Medicilor și ale Casei de Asigurări Medicale.

2. Învățământ

Învățământul românesc reprezintă o prioritate națională și este conceput ca sistem deschis și democratic, bazat pe valori științifice, culturale și morale, informativ și formativ, prin îmbinarea factorilor educaționali - familia, școala, Biserica și comunitatea locală.

Strategia reformei educaționale: restructurarea și modernizarea.

Obiectivele politicii educaționale

- Structurarea unui profil uman complex, capabil de adaptare la dinamica tranziției către o societate democratică, bazată pe economia de piață cu caracter participativ - social, și, totodată, vector al dezvoltării durabile (cetățean cu o bogată cultură generală, bun specialist, deschis și adaptabil la nou, dinamic, înzestrat cu putere de discernământ, capabil de decizie și acțiune, solidar cu semenii lui).
- Redefinirea calității și a eficienței procesului educațional în concordanță cu cerințele tranziției, a integrării europene și cu caracteristicile unei societăți deschise, dinamice, democratice,
- Democratizarea sistemului național de învățământ, în plan vertical (ameliorarea selecției și descentralizarea decizională corelate cu creșterea competenței) și în plan orizontal (extinderea și diversificarea ofertei educaționale, optimizarea structurilor organizaționale).
- Redimensionarea rolului social al educației prin redefinirea poziției instituției școlare în cadrul comunității locale și al societății.

Principiile politicii educaționale

- Prioritatea reformei educaționale în contextul reformei generale din România.
- Subsidiaritatea, prin descentralizarea administrativă, pedagogică și financiară, pe baza delegării graduale de responsabilități, în cadrul unui mecanism interactiv funcțional.
- Egalitatea șanselor la educație și diferențierea individuală a performanțelor.
- Parteneriat educațional și social, prin crearea și dezvoltarea legăturilor firești ale sistemului național de învățământ cu societatea civilă.
- Introducerea și dezvoltarea sistemului colegial participativ și a profilului liderului educațional în cadrul organizației școlare.
- Reforma organizațională, miza strategică a restructurării și modernizării sistemului educațional (trecerea de la organizația de tip mecanicist-birocratic la cea de tip democratic-participativ; echilibrarea componentelor instructiv-educativ, informativ-formativ; trecerea de la învățământul de tip custodial la cel de tip umanist, de la constrângere la motivare; eliminarea formalismului).
- Coerența acțiunilor, funcționalitatea și asigurarea capacității de autoreglare a sistemului educațional.
- Asumarea responsabilităților decizionale și asigurarea transparenței acțiunilor (principiul raportării pe verticală și pe orizontală în dublu sens).

- Diversificarea surselor de finanțare a sistemului educațional (buget de stat, bugete locale, agenți economico-financiari, venituri proprii, donații, sponsorizări, surse externe, alte surse).
- Educația permanentă, inclusiv prin forme de învățământ deschis și la distanță.

Principalele elemente ale reformei educaționale

- Baza materială: optimizarea alocării resurselor, modernizarea și adaptarea la cerințele politicii educaționale.
- Managementul educației: descentralizarea și multiplicarea decizională (responsabilitate, eficiență, echilibru, contract de management, rede-finirea tipologiei centrelor de decizie).
- Redimensionarea și restructurarea planurilor și programelor școlare, în conformitate cu standardele politicii educaționale (funcționalitate, inter-disciplinaritate, eficacitate).
- Politica de personal: selecția, formarea, integrarea, perfecționarea, motivarea.
- Evaluarea activității educaționale: evaluarea și autoevaluarea ca procese complexe continue și obiective.
- Circulația informației: informatizarea, fluxuri informaționale și comunicaționale verticale, orizontale și transversale, crearea băncilor de date cu specific educațional.
- Salarizarea personalului: asigurarea unui prag minim de trai decent instituționalizat, salarizare diferențiată în funcție de criterii valorice obiective.
- Parteneriatul pentru educație: deschiderea școlii către mediul comunitar, crearea și dezvoltarea legăturilor intra și intercomunitare, apelarea la dialogul social bazat pe principiul responsabilității.
- Finanțarea educației: multiplicarea și diversificarea surselor (fonduri echivalente cu cel puțin 6% din PIB), formele de alocare, responsabilități.
- Integrarea europeană: standarde cantitative și calitative, costuri, adaptare, responsabilități, ținând seama de tradiție și specificul național.

3. Cultură

În evoluția României, oamenii de cultură și creația de valori spirituale au îndeplinit în chip firesc, un rol de liant istoric și de fundament al afirmării identității naționale.

Astăzi, este evident că nu o criză a culturii românești, ci o criză a administrației culturale este realitatea căreia Guvernul va trebui să-i ofere soluții și răspunsuri urgente.

O politică responsabilă în acest domeniu trebuie, de asemenea, să urmărească, în același timp, stimularea creativității culturale în toate formele sale, afirmarea și explorarea permanentă a tradițiilor, edificarea continuă a identității noastre și stimularea dialogului cu celelalte culturi ale lumii.

Nivelul de dezvoltare a culturii este un indicator important al calității vieții. Afirmăm, în consecință, că Guvernul își asumă ca datorie a sa față de viitorul țării, asigurarea accesului cât mai larg al cetățenilor la producțiile culturale din țară și străinătate.

Misiunea Guvernului este aceea de a adopta măsurile care să garanteze stimularea creativității individuale, protejarea patrimoniului cultural și încurajarea dezvoltării vieții spirituale a colectivităților în toată diversitatea acestora.

Principiul de bază al strategiei Guvernului va fi restructurarea sistemului instituțional, corelată cu descentralizarea structurilor și a actului decizional, în spiritul subsidiarității.

Totodată, cultura va fi una din prioritățile cheltuielilor bugetare.

Guvernul afirmă ca priorități ale strategiei sale în domeniu, următoarele:

- Apropierea fenomenului cultural de comunitățile locale beneficiare;
- Instituirea unui sistem concurențial deschis, bazat pe proiecte, pentru selecția, promovarea și finanțarea actului de cultură care să-i facă independent de condiționarea politică;
- Încurajarea inițiativei private în protejarea moștenirii culturale istorice și a creației culturale vii;
- Gestiunea flexibilă a instituțiilor culturale;
- Protecția și promovarea creației originale;
- Construirea unei "imagini a României" veridice, printr-o nouă politică culturală externă, care să promoveze valori autentice și competitive, și să le susțină în dialogul cu producția culturală internațională.

În acest context este necesară o reformă a structurilor și mecanismelor de funcționare existente, prin:

- Reîntoarcerea tuturor instituțiilor de cultură de interes local sub autoritatea și finanțarea autorităților locale;
- Acordarea unei cât mai largi autonomii decizionale instituțiilor de cultură, în limitele atribuțiilor și competențelor specifice și în afara oricărui ingerințe de natură politică;
- Parteneriatul cu structurile societății civile și cu autoritățile locale;
- Reglementarea statutului juridic al creatorului și artistului, al profesiunilor liberale de tip cultural și renunțarea la conceptul de "artist-funcționar de stat".

Strategia legislativă a Guvernului în acest domeniu are în vedere promovarea cu prioritate a următoarelor acte normative:

- Legea patrimoniului cultural național;
- Legea instituțiilor de spectacole;
- Legea bibliotecilor publice;
- Legea muzeelor și colecțiilor publice;

- Legi privind statutul profesional al creatorului și artistului.

Guvernul va promova, de asemenea, interesele oamenilor de artă și cultură, cu ocazia modificării unor acte normative privind sponsorizarea, finanțele publice, impozitele și taxele, timbrele culturale, protecția socială.

4. Culte

Instituțiile de stat vor susține și stimula prin toate mijloacele dezvoltarea vieții religioase, grav afectată în anii dictaturii comunist-atee, pentru ca Biserica Ortodoxă Română, celelalte Biserici și culte religioase din România, să se poată manifesta în condiții optime, avându-se mereu în vedere întărirea și menținerea credinței, tradițiilor și datinilor culturii naționale, specifice spațiului carpato-danubiano-pontic, precum și a celor din cadrul comunităților românești de pretutindeni, urmărindu-se ca țel nobil și ca obligație morală conservarea personalității religioase, culturale, lingvistice, a obiceiurilor străvechi și măiestriei artistice specifice.

Statutul cultelor și rolul statului român în sprijinirea cultelor religioase:

- Adoptarea de către Parlamentul României a Legii Cultelor, lege menită să reglementeze toate problemele referitoare la activitatea religioasă și socială a Bisericilor, cultelor și asociațiilor religioase, la relațiile acestora cu instituțiile laice;
- Constituirea unui cadru normativ adecvat, prin adoptarea, schimbarea și perfecționarea legislației referitoare la învățământul religios, clerul militar, asistența social-religioasă din armată, spitale, penitenciare, azile, orfelinate, conservarea patrimoniului religios.

Regimul economic al instituțiilor de cult religios din România:

- Regîndirea în sensul unei îmbunătățiri a sistemului de subvenționare a personalului de cult de la bugetul de stat;
- Respectarea prevederilor legale asupra drepturilor exclusive ale cultelor religioase referitoare la producerea și comercializarea cărților de rit religios proprii și a obiectelor religioase specifice;
- Aplicarea corectă a Legii Fondului Funciar, în ceea ce privește împrumutarea unităților de cult din mediul rural și extinderea ei în mediul urban în situațiile specifice;
- Formarea și dezvoltarea unei rețele de turism cu caracter religios și cultural-istoric, de interes național și internațional, îmbinată armonios cu cel rural din regiunea montană, afiliată la rețelele europene;
- Sprijinirea efectivă a reconstrucției și a restaurării în primă urgență, a patrimoniului religios, aflat în mare pericol, reconstrucția bisericilor patrimoniale demolate (ex: cele 28 de spații ecleziale și spații adiacente din București, acolo unde condițiile fac rațional și posibil acest lucru);
- Susținerea cu fonduri de la bugetul de stat și de la bugetul unor firme particulare (prin aplicarea legislației sponsorizării) a construirii de noi lăcașuri de cult, necesare desfășurării normale a vieții religioase;

În concluzie, în numele ecumenismului religios, chemăm toate Bisericile și cultele de pe teritoriul României la o conlucrare pe baza moralei religioase, considerând că fundamentul credinței religioase este respectat de toate confesiunile creștine și necreștine, că deosebirile

sunt doar de nuanță, provocate de lipsă de cunoaștere reciprocă, ceea ce generează neînțelegere și intoleranță.

Vom sprijini efectiv prin toate modalitățile convenite și toate mijloacele morale și materiale ca viața religioasă să contribuie la menținerea și dezvoltarea spiritului moral în România, fapt care ar ajuta, totodată, și la propulsarea procesului de integrare a țării noastre în structurile democratice euro-atlantice.

5. Cercetare

Principalele obiective ale politicii Guvernului în domeniul cercetării științifice sunt:

- Creșterea capacității de elaborare și implementare a politicilor în domeniu și corelarea acestora cu celelalte politici guvernamentale.
- Sporirea ofertei de informații; inițierea de rețele de informații.
- Stimularea inovării și a difuziei acesteia; crearea de instrumente instituționale și financiare menite să asigure absorbția inovării (centre de incubare și inovare; sprijin financiar, în special firmelor mici și mijlocii ce au potențial inovativ și stimularea exporturilor produselor acestora).
- Reforma finanțării bugetare, în principal prin finanțare de proiecte și acces la finanțare prin licitații.
- Stabilirea de priorități în alocarea fondurilor bugetare; sunt avute în vedere, în special, următoarele domenii: ocrotirea sănătății, energie, agricultură, mediu, infrastructură, cercetare economică, domenii ale cercetării fundamentale.
- Diversificarea surselor de finanțare a programelor și proiectelor; extinderea cofinanțării proiectelor de cercetare (fonduri publice/fonduri private).
- Transparența repartizării și administrării fondurilor cercetării.
- Reforma instituțională a sistemului cercetării; încurajarea concurenței și a privatizării.
- Stimularea implicării organizațiilor neguvernamentale în implementarea diverselor programe.
- Întărirea legăturii dintre învățământ și cercetare.
- Folosirea cadrului legal privind protecția proprietății intelectuale pentru protejarea mai eficientă a creativității românești.
- Dezvoltarea parteneriatului internațional în domeniu, în special prin participarea la programele europene.
- Dezvoltarea resurselor umane.

6. Tineret și sport

Consecvent principiilor asumate prin “Contractul cu tânăra generație”, în spiritul respectării diversității culturilor, democrației, solidarității și toleranței, Guvernul se angajează să urmeze o politică europeană, bazată pe:

- Conștientizarea tinerilor ca cetățeni responsabili.

- Promovarea condițiilor pentru integrarea și participarea tinerilor în societate.
- Dezvoltarea spiritului de solidaritate.
- Promovarea mobilității.
- Recunoașterea și dezvoltarea politicilor de participare a tinerilor la procesul de luare a deciziilor.

Promovarea politicii de evitare a excluderii sociale, va transforma ministerul de resort într-o structură modernă, flexibilă, aptă să susțină activitățile de/și pentru tineret, în parteneriat cu structurile asociative de tineret.

Guvernul va iniția un program de studii și cercetări privind starea tineretului, considerat ca o certitudine a realizării schimbării, ce trebuie evaluat în conformitate cu potențialul pe care îl reprezintă.

Considerând că politica de tineret trebuie abordată global și că principiile sale trebuie integrate în politici sectoriale coordonate, Guvernul va promova inițiativele legislative necesare susținerii tinerilor - actori sociali implicați responsabil în schimbarea societății românești.

Guvernul va garanta respectarea principiilor cogestunii decizionale ca bază de elaborare a sistemelor de licențe și licitații, menite să reprezinte pârgurile de realizare a parteneriatului social.

Prin politici globale și integrate, Guvernul va urmări dezvoltarea, în următorii patru ani, a programelor ce au ca obiective informarea și consultanța, creșterea mobilității, promovarea unui sistem de valori morale, dezvoltarea spiritului întreprinzător, stimularea participării tinerilor la activitățile comunității, acordarea de facilități operatorilor care asigură desfășurarea activităților de tineret, instituționalizarea dialogului social.

Respectarea angajamentelor față de tânăra generație impune:

- Realizarea studiilor de cercetare în vederea identificării raporturilor reale între nevoile societății și necesitățile tinerilor și prognozarea dinamicii pieței de muncă în perioada 1997-2000.
- Promovarea programului național pentru prevenirea excluderii sociale a copiilor și tinerilor.
- Lansarea programului guvernamental pentru sprijinirea tinerei familii.
- Înființarea rețelei naționale de Centre de Informare și Consultanță pentru tineri.
- Acordarea de facilități fiscale pentru agenții economiei care angajează tineri absolvenți.
- Înființarea bursei de locuri de muncă pentru tineri.
- Înființarea Fondului Național de Locuințe și elaborarea sistemului de creditare pentru procurarea de locuințe.
- Promovarea unui sistem de asistență medicală integrat sistemului de învățământ și înființarea Fondului Asigurărilor de Tineret.
- Acordarea de facilități fiscale pentru agenții economici care oferă burse de specializare.
- Acordarea de facilități fiscale pentru tinerii întreprinzători.
- Integrarea în sistemele internaționale ale facilităților de transport.
- Înființarea rețelei naționale de hoteluri pentru tineret.

- Înființarea serviciului militar alternativ.
- Realizarea cadrului de parteneriat cu administrația publică locală.
- Perfecționarea gradului legislativ pentru înființarea, organizarea și funcționarea structurilor asociative de și pentru tineret.
- Constituirea structurilor specifice pentru integrarea în Uniunea Europeană:
- Integrarea în sistemele internaționale de facilități privind accesul la manifestările culturale și sportive.

Activitățile fizice și sportive constituie un factor important de echilibru, de sănătate, de progres al fiecăruia, ele fiind un element fundamental al educației, al culturii și al vieții sociale.

Guvernul va asigura:

- Promovarea unui program național pentru susținerea activităților sportive de
- Continuarea procesului de democratizare a activităților federațiilor și cluburilor sportive.
- Actualizarea și inițierea de acte normative referitoare la desfășurarea activității sportive în concordanță cu legislația internă și acordurile internaționale în domeniul sportiv.
- Promovarea liberei circulații a sportivilor la competițiile internaționale.
- Structurarea organizațiilor sportive prin îmbinarea formelor publice cu cele private.
- Modernizarea procesului de pregătire sportivă și concurs.
- Inițierea de măsuri legislative pentru finanțarea activităților sportive și dezvoltarea bazei materiale prin susținere financiară privată, bugetară, extrabugetară.
- Extinderea relațiilor sportive internaționale.

Centrul de inovație și excelență în domeniul politicilor publice de tineret **CAPITOLUL VIII** **Politici de reformă a administrației publice**

1. Administrația publică centrală

Pornind de la cele două funcții ale guvernului, aceea de a realiza politica internă și externă a țării și aceea de a conduce administrația publică, se definește modul de abordare a activităților pe care această instituție le va realiza.

Astfel, ca al doilea element al puterii executive, alături de Președinție, guvernul va organiza executarea și va executa în concret programul politic stabilit de către majoritatea parlamentară, în principal prin:

a. inițiative legislative care să pună în practică strategia politică agreată de majoritatea parlamentară;

- b.** adaptarea programului de guvernare la necesități și cerințe noi ce pot apărea pe perioada mandatului său;
- c.** comunicarea permanentă cu Parlamentul;
- d.** garantarea și promovarea executării legilor și a celorlalte acte normative de către sistemul organelor administrației publice;
- e.** controlul activității autorităților administrației publice.

În aplicarea prevederilor Constituției și a Legii administrației publice locale, guvernul își propune să delege autorităților locale, toate acele competențe care își pot găsi o manifestare în mod real eficientă la nivelul structurilor locale, păstrând în administrare proprie numai acele activități care nu pot fi îndeplinite decât de către guvern.

În acest sens, guvernul își propune să inițieze cadrul legislativ clar și coerent pentru a putea realiza practic procesul descentralizării, urmărind totodată acele semnale provenind din sfera administrației publice locale care definesc structura activităților ce pot fi conduse eficient la acest nivel.

Guvernul, ca administrator, va purta un dialog permanent cu acele segmente ale societății civile care reprezintă interese ale unor grupuri sociale semnificative, urmărind evoluția și soluționarea problemelor acestora.

La nivelul organizării structurii administrației publice centrale se impune crearea unui aparat flexibil care să aibă capacitatea de a interveni eficace în propriul program, în funcție de modificările apărute în sfera necesităților și cerințelor corpului social. Debirocratizarea promovată de către guvern va genera introducerea unor criterii de performanță la nivelul administrației publice centrale și delegarea autorității, cu scopul sporirii eficienței mecanismului administrativ. În limita resurselor alocate și a Strategiei adoptate, funcționarul public va avea libertatea de a-și alege tactici și de a distribui resurse, cu condiția evaluării periodice a relației resurse - obiective strategice - rezultate și a respectării criteriilor de performanță.

De asemenea, administrația publică devine un prestator de servicii pentru cetățeni. Până acum, guvernele au fost mai degrabă orientate înspre realizarea propriilor obiective, decât înspre satisfacerea nevoilor legitime ale cetățenilor. Treptat însă, "consumatorul" de "servicii" guvernamentale - cetățeanul - a devenit mult mai coerent în exprimarea cererilor sale și așteaptă ca - în schimbul taxelor și impozitelor plătite - serviciile prestate de administrația publică centrală să fie comparabile cu cele prestate de sectorul privat.

O altă direcție a administrației o reprezintă îmbunătățirea managementului resurselor umane. În principal, guvernul propune o deconcentrare a politicilor de resurse umane, în favoarea agențiilor și departamentelor specializate și ale administrației publice locale, îmbunătățirea managementului funcționarilor publici superiori, lansarea unor politici mult mai flexibile în domeniul salarizării și al condițiilor de angajare.

În Scopul promovării coerente a actelor normative și a inițiativelor legislative, astfel încât ele să se subsumeze unei politici generale de dezvoltare, se intenționează o creștere substanțială a răspunderii Secretariatului General al Guvernului în ceea ce privește determinarea statutului

și rolului funcționarilor publici, a standardelor profesionale necesare la nivelul organismelor administrației publice centrale, precum și în ceea ce privește corelarea sub aspect conceptual a activității ministerelor, astfel încât proiectele de acte normative pe care acestea le inițiază să întrunească, încă din faza inițială, condițiile de acuratețe și fundamentare necesare unui demers cât mai rapid și mai oportun sub aspectul procedurilor de adoptare.

Secretariatul General al Guvernului va depăși astfel condiția de simplă cancelarie a Cabinetului și va deveni o prezență mult mai consistentă în activitatea tuturor organismelor administrației centrale. S.G.G. va fi, totodată, direct responsabil de coerența și ritmul activității generale a executivului.

Reorganizarea aparatului S.G.G. va avea în vedere și crearea unei structuri permanente, al cărei rol principal va fi dezvoltarea și creșterea performanțelor administrației publice centrale.

2. Administrația publică locală

Procesul democratizării societății românești, crearea statului de drept, modernizarea economiei și realizarea unei economii de piață, integrarea României în structurile europene și euro-atlantice sunt condiționate de reforma administrației publice locale, a instituțiilor economice, sociale și culturale, de realizarea unei autonomii locale corespunzătoare principiilor din Carta Europeană a Autonomiei Locale.

Pornind de la principiul conform căruia individul, grupul sau colectivitatea își hotărăsc destinul, atunci când acționează într-o societate pluralistă, în care este întronat respectul față de lege, se va urmări atingerea următoarelor obiective ale reformei în administrația publică locală, componente ale sistemului general de obiective ale reformei administrației naționale.

A. Obiectivele reformei din administrația publică locală

- asigurarea unor resurse financiare suficiente și proporționale cu competențele și responsabilitățile care revin consiliilor locale și județene;
- definirea patrimoniului public al comunităților locale care trebuie să se afle în gestiunea consiliilor locale sau județene, după caz;
- eliminarea tutelei administrative și exercitarea controlului strict în privința asigurării respectului legalității;
- garantarea unui statut al aleșilor locali, astfel încât suspendarea sau demiterea acestora să se facă strict pe considerente legale;
- garantarea drepturilor prin care colectivitățile locale să poată invoca și apăra - prin recursul la contenciosul administrativ și Curtea Constituțională - autonomia locală așa cum este ea definită de Constituție și de Legea nr. 69/1991;
- dreptul de asociere al colectivităților locale în plan național și internațional.

B. Stadiul reformei în administrația publică locală

Principala problemă a reformei administrației locale este legată de golurile existente în actualul sistem legislativ care nu a reușit să acopere probleme deosebit de importante cum sunt autonomia financiară și patrimonială. De asemenea, întârzierea punerii în practică a reformei administrației locale pe considerentul unor rațiuni macroeconomice, a adus prejudicii chiar în domeniul reformei economice, prin lipsa cadrului instituțional adecvat, ca și prin menținerea tuturor presiunilor financiare și, în general, din domeniul resurselor, la nivelul administrației centrale de stat. Legea nr. 69/1991 republicată a fost pe unele direcții inoperantă, în lipsa unor reglementări, instituții și pârghii economico-financiare care să asigure o autonomie reală, efectivă și eficientă a autorităților administrației publice locale alese în teritoriu.

România se află într-o situație în care instituțiile democratice locale coexistă cu puternice structuri de tip centralizat, aparținând vechiului sistem, fiind nevoite să funcționeze într-un cadru instituțional, legislativ și economic inoperant. Această situație a generat compromiterea aleșilor locali care, lipsiți de mijloace, sunt percepuți de către cetățeni ca incapabili să rezolve interesele comunităților locale, ceea ce în ultimă instanță a condus la compromiterea autonomiei locale, ca o componentă a democrației.

Acest blocaj s-a materializat în următoarele două fenomene deosebit de grave:

- lipsa de cooperare a instituțiilor guvernamentale și a organelor administrației locale desconcentrate în teritoriu, cu consiliile locale și județene, în detrimentul comunităților locale și al sistemului social în general;
- menținerea într-un stadiu subdezvoltat al societății civile și al procesului de democratizare în general.

C. Schimbări vizând deblocarea procesului reformei în administrația publică locală

Schimbările necesare presupun:

- crearea cadrului legislativ și a mecanismelor caracteristice unei autentice autonomii locale;
- punerea de acord a reglementărilor existente și adoptarea unor noi reglementări care să respecte și să pună în practică prevederile Constituției și ale Cartei Europene a Autonomiei Locale, mai ales în privința finanțelor și patrimoniului local;
- crearea și trecerea unor servicii desconcentrate sub directa autoritate a comunităților locale;
- administrarea domeniului public și privat al unităților teritorial-administrative nemijlocit de către acestea;
- proiectarea unui sistem de criterii la care să se poată raporta eficacitatea activităților;
- stabilirea unor elemente precise, obiective în realizarea transferurilor bugetare;
- stabilirea unor proceduri clare de aplicare a prevederilor legale și simplificarea procedurilor administrative, îndeosebi în domeniile financiar și investițional, unde există o serie întreagă de documente cu caracter de lege, care însumate anulează practic autonomia locală;

- reproiectarea întregului sistem al serviciilor publice cu analiza oportunității transferului anumitor activități în sfera concurențială;
- creșterea profesionalismului funcționarilor publici;
- descentralizarea, din punct de vedere al deciziilor și responsabilității, până la nivelul local, pentru asigurarea operativității și eficienței pe probleme cum sunt:
 - urmărirea aplicării politicilor de interes local la nivelul regiilor și societăților care asigură serviciile publice;
 - organizarea și dezvoltarea urbanistică;
 - asigurarea desfășurării activităților de învățământ, asistență sanitară și socială;
 - protejarea mediului înconjurător;
 - păstrarea ordinii și liniștii publice;
 - realizarea transparenței față de public și crearea unei relații de parteneriat cu societatea civilă.

CAPITOLUL IX

Politici privind justiția și ordinea publică

1. Justiția

1.1. Principii generale

Politica Guvernului în domeniul justiției se întemeiază pe următoarele principii:

- Garantarea independenței și a imparțialității justiției;
- Continuarea și accelerarea procesului de reformă a justiției;
- Autoritatea legii; creșterea autorității instanțelor judecătorești în raporturile cu Ministerul Public și cu organele de poliție;
- Corelarea legislației interne cu Convenția Europeană a Drepturilor Omului și celelalte reglementări ale Consiliului Europei la care România este parte;
- Sincronizarea legislației interne cu reglementările Uniunii Europene în scopul îndeplinirii condițiilor de aderare a României la această organizație europeană;
- Apărarea drepturilor și a libertăților persoanei în raporturile cu autoritățile publice.

1.2. Măsuri pentru continuarea și accelerarea reformei justiției

Pentru ca justiția să devină o reală putere în stat, independentă și distinctă, dar egală cu celelalte puteri, vor fi adoptate măsuri în următoarele direcții: organizare, legislație, resurse umane și mentalități, resurse materiale și financiare.

A. În domeniul organizării justiției vor fi luate următoarele măsuri pentru corectarea erorilor săvârșite de guvernările anterioare și pentru adoptarea legilor necesare consolidării justiției ca instituție fundamentală a statului de drept:

- Modificarea Legii de organizare judecătorească, a Codului de procedură penală și a Codului de procedură civilă, în scopul creșterii calității și a celerității actului de justiție, al consolidării statutului magistratului și al refacerii credibilității justiției;
- Reintroducerea instituției judecătorului de instrucție.

B. În domeniul legislației, vor fi elaborate următoarele proiecte de acte normative, ținând seama de standardele existente în cadrul Consiliului Europei și al Uniunii Europene:

- Proiectul de lege privind perfecționarea cadrului normativ al economiei de piață liberă;
- Proiectul de lege privind persoanele fizice și juridice;
- Proiectul de lege privind organizațiile neguvernamentale fără scop lucrativ;
- Proiectul de lege privind garantarea și apărarea drepturilor consumatorului;
- Proiectul de lege privind Codul muncii;
- Proiectul de lege privind funcționarul public;
- Proiectul de lege privind contravențiile;
- Proiectul de lege privind prescripția extinctivă;
- Proiectul de lege privind executarea pedepselor;
- Proiectul de lege pentru crearea, respectiv completarea cadrului normativ necesar exercitării profesiilor liberale.

C. În domeniul resurselor umane și al mentalităților vor fi adoptate următoarele măsuri:

- Corelarea numărului magistraților și al celorlalți salariați cu volumul de muncă din fiecare instanță de judecată și din fiecare parchet;
- Dezvoltarea și consolidarea Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Magistraților, ca unică instituție pentru selecția și formarea profesională a magistraților, în acord cu principiul independenței și al imparțialității justiției, precum și cu exigențele reformei legislative. În acest scop, vor fi modificate dispozițiile corespunzătoare din Legea de organizare judecătorească și vor fi asigurate condițiile materiale și de personal pentru buna funcționare a acestui Institut;
- Promovarea în funcție și acordarea treptelor superioare de salarizare se vor face numai pe bază de concurs sau pe bază de examen;
- Sprijinirea extinderii și consolidării asociațiilor de magistrați.

D. În domeniul resurselor materiale și financiare vor fi adoptate următoarele măsuri:

- Corelarea salariilor magistraților cu cele ale demnitarilor care funcționează în structurile puterii legislative și executive;
- Dotarea instanțelor judecătorești și a parchetelor cu sedii corespunzătoare în scopul asigurării solemnității actului de judecată și al creșterii prestigiului justiției;
- Dezvoltarea procesului de informatizare a activității de judecată;
- Identificarea resurselor financiare pentru aplicarea tuturor măsurilor privind reforma justiției. În principal, baza financiară a reformei justiției va fi asigurată chiar din contribuția instanțelor judecătorești la formarea bugetului statului. Totodată, vor fi adaptate taxele pentru diferitele servicii prestate de justiție, fără a se îngradi, prin aceasta, liberul acces la justiție.

2. Ordinea publică

2.1. Obiective

Obiectivele principale ale politicii în domeniul ordinii publice sunt următoarele:

- Protecția exercitării drepturilor și a libertăților individuale;
- Siguranța cetățeanului și a bunurilor sale;
- Reducerea ratei criminalității;
- Asigurarea climatului de ordine necesar pentru buna funcționare a instituțiilor statului.

2.2. Direcțiile reformei Ministerului de Interne

Reforma Ministerului de Interne, ca instituție principală care acționează în domeniul ordinii publice, se va desfășura în următoarele direcții:

- Perfecționarea structurilor Ministerului de Interne în acord cu tradițiile românești și cu principiile de organizare a instituțiilor similare din sistemul democrațiilor occidentale;
- Transformarea Ministerului de Interne într-o instituție fundamental civilă, care are în componența sa și structuri cu caracter militar;
- Asigurarea caracterului pur administrativ, tehnic și profesionist al Ministerului de Interne, fără nici o implicare politică, atât prin interzicerea apartenenței angajaților săi la organizațiile politice, cât și, mai ales, prin concepția care stă la baza activității Sale și modul de realizare a atribuțiilor legale;
- Asigurarea transparenței structurilor și activității Ministerului de Interne în raporturile cu publicul și mass-media, eu respectarea specificului metodelor de combatere a criminalității.

2.3. Măsurile organizatorice

Pentru îndeplinirea obiectivelor politicii în domeniul ordinii publice și a direcțiilor reformei Ministerului de Interne, ca instituție aflată în serviciul cetățenilor și al comunității, vor fi adoptate următoarele măsuri organizatorice:

- Delimitarea competențelor structurilor Ministerului de Interne de competențele altor instituții cu atribuții în domeniul ordinii, liniștii publice și combaterii criminalității (cum sunt Ministerul Public, Garda Financiară) și îmbunătățirea sistemului de cooperare între aceste instituții;
- Crearea și/sau perfecționarea structurilor poliției pentru combaterea crimei organizate (trafic de arme, stupefiante și materiale radioactive, falsificarea de monedă și documente de identitate, spălarea banilor, rețele de prostituție, trafic de valori din patrimoniul cultural național);
- Consolidarea instituției jandarmeriei ca principală forță de ordine publică, mai ales în zonele rurale, potrivit tradiției românești;
- Constituirea unor unități mobile de intervenție rapidă pentru combaterea manifestărilor de violență în viața familială, a huliganismului, distrugerii de bunuri și atacurilor înarmate;
- Creșterea numărului de specialiști în cadrul structurilor de poliție, jandarmerie, grăniceri și pompieri, precum și dotarea corespunzătoare a acestor structuri;

- Perfecționarea sistemului de selectare și promovare a personalului pe criterii de valoare, competență și capacitate de sporire a performanțelor, precum și înlocuirea persoanelor compromise sau plafonate profesional;
- Reevaluarea raportului dintre personalul de comandă, personalul operativ și cel de execuție pentru eliminarea structurilor paralele, reducerea aparatului central și a celui de conducere la dimensiuni normale, precum și pentru întărirea structurilor de execuție;
- Înființarea unui institut de cercetare a fenomenului criminalității în scopul elaborării studiilor științifice și a programelor de acțiune pentru prevenirea și combaterea acestui fenomen antisocial, cu referire specială la criminalitatea economico-financiară și la crima organizată;
- Restructurarea UM 0215 pentru a exclude orice preocupări de poliție politică și transformarea ei într-o structură specifică Ministerului de Interne;
- Îmbunătățirea echipării personalului și asigurarea unei salarizări corespunzătoare în raport cu efortul depus, importanța și gradul de pericol al activității desfășurate;
- Crearea și dezvoltarea cadrului instituțional pentru cooperarea între structurile Ministerului de Interne și cele ale societății civile și comunităților locale, în scopul asigurării ordinii și liniștii publice;
- Educarea cetățenilor în spiritul respectării legii;
- Inițierea unor programe pentru protejarea victimelor infracțiunilor, pentru protejarea martorilor și pentru reinserția socială a persoanelor care au suferit condamnări penale.

Aplicarea acestor măsuri impune elaborarea unor proiecte de lege privind statutul polițistului și organizarea Jandarmeriei.

3. Combaterea corupției

Politica în domeniul justiției și al ordinii publice are ca obiectiv comun prevenirea și combaterea corupției. Mass-media a semnalat în mod neobosit cazurile în care au existat și există încă suspiciuni puternice cu privire la corupția unor funcționari de stat. Instituțiile justiției, inclusiv Ministerul Public, precum și organele de poliție, au reacționat lent sau au ignorat aceste semnale. Ca urmare, credibilitatea autorităților publice este pusă sub semnul întrebării de societatea civilă. Refacerea imaginii acestor autorități depinde de adoptarea și aplicarea cu consecvență a următoarelor măsuri:

- Respectarea strictă a principiului constituțional, care afirmă că nimeni nu este mai presus de lege, și utilizarea procedurilor constituționale ori de câte ori există temeieri suficiente pentru ridicarea imunității parlamentare a senatorilor și a deputaților;
- Elaborarea proiectului de lege privind responsabilitatea ministerială;
- Crearea Departamentului anticorupție subordonat direct Primului Ministru;
- Crearea unor structuri guvernamentale pentru prevenirea și combaterea corupției din interiorul instituțiilor justiției, inclusiv ale Ministerului Public, precum și din cadrul Ministerului de Interne;
- Înființarea unui institut de cercetare a fenomenului corupției, în scopul identificării cauzelor corupției și întocmirii programelor adecvate de prevenire și combatere a corupției;

- Colaborarea cu Avocatul Poporului, după intrarea în vigoare a legii privind organizarea și funcționarea acestei instituții, în scopul de a da un răspuns prompt și eficace tuturor mesajelor primite din partea societății civile în legătură cu existența unor cazuri de corupție;
- Dezvoltarea cooperării cu instituțiile din sistemul democrațiilor occidentale care au atribuții de prevenire și combatere a corupției.

CAPITOLUL X

Politica externă și de securitate națională

1. Politica externă

A. Obiectivele prioritare ale politicii externe românești

Principalele obiective ale politicii externe a Guvernului sunt:

- garantarea securității naționale prin integrarea țării în structuri de securitate sau apărare colectivă și dezvoltarea de relații pașnice, în special cu statele vecine;
- consolidarea mecanismelor democratice și facilitarea accesului țării la prosperitate prin integrarea ei în structurile comunitare politice și economice ale statelor dezvoltate;
- întărirea relațiilor cu românii din afara granițelor țării și sprijinirea acestora în vederea păstrării identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;
- desăvârșirea idealului național prin asigurarea condițiilor pentru regăsirea tuturor românilor din teritoriile istorice în cadrul unei Europe unite;
- afirmarea spiritualității românești precum și propagarea unei imagini reale și pozitive a României în lume;

B. Continuitatea orientării strategice a politicii externe

Guvernul va considera orientarea țării către vest ca pe un factor esențial al destinului nostru național. În acest sens, integrarea europeană și euro-atlantică va reprezenta unica alternativă de politică externă a României.

Guvernul va acționa în așa fel încât:

- România să îndeplinească toate condițiile admiterii printre primele țări în NATO, estimată a avea loc în anul 1999;
- România să îndeplinească toate condițiile admiterii în Uniunea Europeană, la orizontul anilor 2000.

În acest context, Guvernul este conștient că integrarea europeană și euro-atlantică depind, în afara progreselor și reformelor de realizat pe plan intern, de îmbunătățirea și, după caz, de normalizarea relațiilor cu vecinii, de participarea la soluționarea eventualelor litigii din zonă, astfel încât România să se dovedească a fi nu numai consumator de securitate, ci și furnizor

de securitate, nu numai gata să câștige drepturi, ci și capabilă să-și asume obligații pe plan internațional.

C. Abordări noi și un stil nou în politica externă

Guvernul va trece de la diplomația defensivă, reactivă, formalistă și ineficientă la o politică externă activă, imaginativă, energetică și pragmatică.

Politica externă nu va mai fi concepută ca o scuză pentru o politică internă greșită, sau ca o metodă pentru înfrumusețarea imaginii celor care dețin puterea.

Guvernul va promova o politică externă care să sintetizeze și să armonizeze interesele europene și euro-atlantice în România, cu interesele României în spațiul european și euro-atlantic. În acest sens, politica de integrare va însemna nu numai import de standarde occidentale, ci și participarea activă a României la definirea, proiectarea și realizarea structurilor normative și instituționale în care integrarea urmează a avea loc.

În conceperea și desfășurarea politicii externe, Guvernul va apăra cu fermitate principiile fundamentale pe care se bazează astăzi relațiile internaționale și va elimina orice duplicitate, va abandona încercările menite a abate atenția partenerilor străini de la deficiențele vieții politice, economice și sociale interne. România nu poate fi slujită prin minciună, ci numai prin adevăr, consecvență, cinste, realism și spirit constructiv.

Politica externă se va caracteriza prin transparență și responsabilitate și va fi proiectată în conlucrare cu reprezentanții societății civile.

D. Relațiile eu Estul Europei

Odată definită prioritatea strategică a orientării României către Vest, se impune ca Guvernul să prezinte modul în care concepe relațiile României, parte integrantă a Europei Centrale, cu Estul continentului (în primul rând cu Federația Rusă, dar și cu celelalte țări desprinse din fosta URSS, dintre care Ucraina are o importanță aparte pentru noi). Relațiile cu celălalt stat românesc din Est, Republica Moldova, reprezintă o realitate care trebuie tratată pe temeiul fraternității și al respectului reciproc.

Pe această bază, în relațiile cu Federația Rusă, Guvernul va acționa pentru:

- construirea unui sistem de încredere între România și Rusia care să o convingă pe aceasta că o Românie puternică reprezintă pentru ea un factor de securitate, statul român neînțelegând vreodată să se asocieze vreunei acțiuni agresive anti-rusești;
- utilizarea tuturor instrumentelor existente pe plan internațional precum și a resurselor proprii disponibile spre a sprijini, fără imixtiune, instaurarea în Rusia a unei adevărate și durabile democrații politice și economice, cu convingerea că numai o Rusie democratică și îndestulată va renunța la visurile imperiale și la expansionism, încetând să fie un pericol pentru vecinii săi;
- susținerea pe toate căile a independenței, suveranității și dezvoltării statelor membre ale CSI și mai ales ale acelor care pot juca un rol de echilibru între România (Uniunea Europeană, NATO) și Federația Rusă;

- negocierea unei largi și reciproc avantajoase deschideri a piețelor Rusiei pentru mărfurile și capitalurile românești, ca și pentru produsele "joint-venture" occidentale în România.

Politica României față de Ucraina va urma, în principiu, aceleași coordonate ca și politica față de Federația Rusă. În relațiile eu Ucraina, elementul de pragmatism trebuie să capete prioritate. Încheierea unui tratat de bază cu Ucraina este urgentă și esențială.

Din motive ținând de o realistă ordonare a priorităților, apărarea identității și intereselor minorității românești din Ucraina trebuie să precumpănească asupra aspectelor teritoriale în litigiu. Guvernul va căuta și va conveni căi de cooperare cu Ucraina, în vederea recunoașterii statutului de populație băștinașă pentru românii din această țară, a repatrierii și despăgubirii celor care au fost deportați ori a urmașilor lor, precum și pentru dezvoltarea regiunilor locuite de ei. Acestor români trebuie să li se acorde integral drepturile pe care "Recomandarea 1201" a Consiliului Europei le prevede pentru persoanele aparținând minorităților naționale.

Relațiile cu Republica Moldova au un caracter cu totul special și ele trebuie definite și conduse, în contextul redeșteptării conștiinței naționale, al creării unui spațiu cultural și economic comun, precum și al integrării europene a celor două state românești.

E. Politici regionale

Guvernul va relua, pe baze reînnoite, acțiunea diplomatică cu privire la o serie de proiecte regionale cărora, din diverse motive, guvernarea anterioară nu le-a acordat atenția cuvenită. Succesul unor asemenea proiecte și rolul activ pe care România l-ar juca în legătură cu el, vor consolida șansele românești în atingerea obiectivelor noastre strategice și vor garanta individualitatea bine conturată și eficiența acțiunii României în politica globală.

Principalele proiecte regionale în care Guvernul se va implica activ sunt:

- asocierea cu toate drepturile la "Inițiativa Central Europeană" și consolidarea acesteia;
- cooperarea în bazinul Dunării;
- cooperarea în zona Mării Negre;
- cooperarea în bazinul Mării Mediterane;
- cooperarea în Balcani.

Tot în context regional, Guvernul va dezvolta parteneriatul politic cu Ungaria, în optica integrării europene, ținând seama de interesele strategice și geopolitice convergente ale celor două țări.

Guvernul va defini și promova mult mai consistent prioritățile și politica României în bazinul Pacificului (zona de cel mai înalt dinamism și potențial economic al viitorului secol) și totodată va revitaliza relațiile cu America Latină, Africa și Asia, cu țările în curs de dezvoltare în general, care vor reveni cu un impact puternic în conștiința și preocupările de dialog și cooperare ale lumii euro-atlantice. Asocierea României, țară cu o bună tradiție a legăturilor cu aceste regiuni la un asemenea dialog, va face ca însuși interesul Vestului dezvoltat pentru noi să crească și totodată ne-ar aduce avantaje din punct de vedere economic și politico-diplomatic.

2. Politica de integrare euro-atlantică

România aparține spațiului de civilizație și cultură european, cu care împărtășește valori comune: democrația, statul de drept, drepturile omului și economia de piață.

Aceste valori constituie fundamentul politicii de integrare euro-atlantică și europeană. Guvernul își va asuma, fără rezerve, costurile și responsabilitățile ce decurg firesc din aceasta. Atingerea acestor obiective majore se va realiza și pe baza largului sprijin popular, deja exprimat, și a angajamentului tuturor forțelor politice din România.

A. Aderarea la NATO

În virtutea vocației României de pace și stabilitate regională, Guvernul privește aderarea la NATO din dubla perspectivă a asigurării securității naționale și a creșterii încrederii și cooperării în zonă.

Guvernul va acționa în vederea admiterii simultane în NATO a tuturor țărilor care aparțin aceleiași regiuni strategice și care și-au exprimat dorința de a fi membre ale Alianței Nord-Atlantice.

Se vor intensifica cooperarea în cadrul Parteneriatului pentru Pace și participarea României la acțiunile umanitare și de menținere a păcii.

În cel mai scurt timp, vor fi asigurate gradul necesar de interoperabilitate cu structurile militare nord-atlantice și compatibilitatea cu armatele statelor membre ale NATO.

B. Integrarea în Uniunea Europeană

Politica de integrare europeană va evolua pe baza Acordului de Asociere a României la Uniunea Europeană. Guvernul va grăbi procesul de restructurare și de aderare, conform marilor sale opțiuni: consolidarea democrației, a statului de drept și dezvoltarea competitivității economice. Guvernul va acționa de asemenea pentru a asigura:

- accelerarea procesului de armonizare a legislației românești cu cea comunitară și aplicarea ei. O atenție particulară se va acorda liberei concurențe;
- încurajarea schimburilor economice pe baza liberalizării comerciale asigurate prin Acordul de Asociere;
- intensificarea cooperării în domeniul justiției, afacerilor interne și a relațiilor umane.

3. Politica de securitate națională

Politica de securitate națională trebuie să asigure protejarea intereselor naționale fundamentale și promovarea intereselor strategice ale României - aderarea la NATO și integrarea în Uniunea Europeană.

Politica de securitate trebuie să fie adaptată la noul context internațional și să ofere răspunsuri eficiente la noua gamă de riscuri generată de dubla tranziție traversată: tranziția de la un tip de sistem internațional, la un altul nou, încă incomplet definit și tranziția proprie a României de la totalitarism la democrație și economie de piață.

Politica de securitate națională a țării noastre va fi îndeaproape corelată cu eforturile internaționale de realizare a unei noi arhitecturi de securitate europeană și euro-atlantică, România trebuind să devină, în viitorul apropiat, producător european de securitate. În mod special se va urmări coordonarea eficientă a tuturor instituțiilor statului cu rol în domeniul securității naționale, asigurându-se astfel îndeplinirea cu costuri realiste a obiectivelor politicii de securitate.

Din punct de vedere al cadrului legislativ, vor exista două direcții principale:

- punerea de acord cu prevederile constituționale a unor legi anterioare adoptării Constituției (Legea privind siguranța națională; Legea de înființare și organizare a Consiliului Suprem de Apărare a Țării; Legea de înființare și funcționare a SRI; Legea organizării și funcționării M.Ap.N.);
- completarea cadrului legislativ prin elaborarea celorlalte legi necesare în acest domeniu (Legea de înființare și funcționare a SIE; Legea Jandarmeriei; Legea stării de asediu; Legea stării de urgență), precum și prin adoptarea Cărții Albe a Securității Naționale.

A. Politica de apărare națională

Scopul politicii de apărare națională este descurajarea agresiunilor armate împotriva țării, iar în cazul producerii acestora, prezervarea, prin mijloace militare, a intereselor naționale fundamentale ale României.

- Obiectivele strategice
 - creșterea capacității de apărare a țării;
 - asigurarea interoperabilității cu structurile militare ale NATO și UEO.
- Misiunile armatei

Armata este componenta de bază a forțelor armate, căreia îi revin, în cooperare cu celelalte forțe ale sistemului național de apărare, următoarele misiuni principale:

- apărarea teritoriului, populației și drepturilor României împotriva oricărei agresiuni armate, pentru garantarea suveranității, independenței și a unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale;
 - participarea la misiunile în serviciul păcii și al securității organizate sub mandatul ONU Sau al OSCE, potrivit responsabilităților asumate de România;
 - conducerea și participarea la protecția civilă - dezvoltarea dialogului și a cooperării cu alte armate, pentru consolidarea păcii în Europa și în lume.
- Situația actuală a armatei

Armata a fost și rămâne un factor de stabilitate important și respectat în societatea noastră.

Armata este angajată într-un proces amplu de reformă a concepțiilor, organizării, structurilor, instruirii și înzestrării, proces marcat însă de insuficiența* cronică a resurselor financiare alocate prin bugetul de stat care, în ultimii patru ani, s-au redus sub 25% din necesar. Calitatea înzestrării cu armament și tehnică, starea de operativitate a acestora, precum și nivelul de instruire a militarilor sunt componentele capacității de luptă a armatei celei mai afectate de

insuficiența resurselor financiare. Doar o parte foarte mică din tehnica de luptă, armament și dotările logistice ale armatei sunt compatibile cu standardele de interoperabilitate ale NATO. Creșterea numărului de unități și mari unități tactice de bază, realizată prin reorganizarea armatei, s-a făcut fără a se putea asigura condițiile de logistică și infrastructură corespunzătoare, îndeosebi în ceea ce privește cazarmile, rețelele de transmisiuni, depozitele și locuințele pentru cadrele militare. Numirea unor demnitari "fără uniformă" în conducerea Ministerului Apărării Naționale este un pas important pentru întărirea controlului democratic asupra forțelor armate, dar numărul acestora este prea mic, iar puterea lor de influență, de decizie și de control în problemele politicii de apărare trebuie consolidată și mai bine legiferată.

Armata și-a demonstrat voința și capacitatea de reformă dar îndeplinirea tuturor obiectivelor acesteia este condiționată de sporirea resurselor financiare de se vor asigura îndeosebi pentru achiziționarea de tehnică de luptă și armamente cu performanțe superioare precum și pentru modernizarea și exploatarea celor din înzestrare.

Direcții de acțiune în domeniul politicii de apărare națională

- Măsuri de creștere a capacității de luptă a armatei:
 - organizarea funcțională a conducerii armatei și creșterea flexibilității și capacității de adaptare la diferite tipuri de criză;
 - dislocarea proporțională a forțelor armate în raport cu mediul geografic și valențele geostrategice ale teritoriului național;
 - micșorarea numărului de unități și mari unități cu grad redus de operativitate și cu capacitate de luptă incompletă;
 - crearea unei componente a armatei pentru riposta rapidă și imediată;
 - sporirea capacității de manevră, de intervenție și de lovire eficace, precisă și la distanță mare, în orice zonă de operații și pe orice direcție;
 - definitivarea reformei învățământului militar;
 - îmbunătățirea organizării și a concepției de pregătire și întrebuințare a forțelor de rezervă.

- Măsuri de îmbunătățire a înzestrării armatei:

Cel puțin un sfert din unitățile armatei vor fi dotate cu tehnică de luptă și armament nou sau modernizat, la nivelul performanțelor anului 2000.

Priorități:

- sisteme pentru comandă, control, comunicații și informații;
- echipamente pentru lupta de noapte;
- sisteme de recunoaștere "amic-inamic" pentru acțiunile aeriene;
- sisteme de conducere a focului;
- elicopterul de atac (antitanc);
- sistemele pentru lupta radioelectronică;

- echipament individual de protecția militarilor.

- Măsuri de intensificare a profesionalizării armatei:

Se va trece la o instruire realistă și intensivă a militarilor pentru creșterea profesionalismului acestora, corespunzător caracteristicilor luptei moderne și la nivelul practicat în armatele țărilor membre ale NATO.

Priorități:

- tragerile reale;
- antrenamentul piloților;
- pregătirea unității de submarine;
- acțiunile de luptă pe timp de noapte;
- pregătirea unităților destinate pentru acțiuni de menținere a păcii;
- aplicațiile în comun cu partenerii și viitorii aliați.

Se vor îndeplini condițiile de interoperabilitate prevăzute de standardele NATO, în domeniile conducerii, comunicațiilor, instruirii și, parțial, în domeniile operațional, al înzestrării și al logisticii.

- Măsuri de protejare a sectorului industriei de armament și de tehnică de luptă:

Pentru viabilitatea apărării, precum și din rațiuni economice, România trebuie să-și mențină o capacitate adecvată de cercetare și producție a tehnicii de luptă și armamentelor.

- strategia pentru domeniul producției pentru apărare va fi inserată strategiei generale privind industria și cercetarea;
- sectorul industriei pentru apărare va fi restructurat pentru a corespunde contextului strategic, posibilităților și necesităților reale ale României, precum și, în funcție de performanțele tehnologice ale agenților economici și caracteristicile tehnico-tactice ale produselor acestora;
- realizarea competitivității este unul din obiectivele fundamentale ale restructurării sectorului industriei de apărare, exigență impusă atât de cerințele armatei privind calitatea și performanțele armamentului și tehnicii de luptă, cât și de caracteristicile actuale ale pieței internaționale de echipamente militare;
- programul de restructurare existent va fi reanalizat și se vor aloca resursele financiare pentru îndeplinirea lui, până în anul 2000;
- va fi reanalizată și menținută independența în domeniul producției de muniție, armament de infanterie și artilerie, va crește cooperarea pentru producția de nave, aeronave și blindate și se vor iniția colaborări pentru participare la realizarea unor sisteme de armament de înaltă tehnologie;
- agenții economici din sectorul industriei pentru apărare vor fi sprijiniți pentru racordarea la programele de cercetare și producție a armamentelor și tehnicii de luptă

care se desfășoară în cadrul NATO și UEO, precum și pentru cooperarea bilaterală cu alți producători din acest domeniu.

- Măsurile de menținere și amplificare a relațiilor militare cu armatele altor state și cu organismele internaționale, precum și de susținere a demersurilor întreprinse de România pentru sprijinirea continuă a eforturilor comunității internaționale de edificare a unei noi arhitecturi de pace și stabilitate.
- Ministerul Apărării Naționale va continua îndeplinirea obligațiilor asumate prin tratate și acorduri internaționale.

Ca primă semnatară a Parteneriatului pentru Pace, România își va intensifica cooperarea și participarea la exerciții comune.

Priorități:

- continuarea participării României la operațiuni ONU și OSCE, umanitare sau de menținere a păcii;
- sporirea numărului și a capacității de acțiune a batalioanelor de tip "căști albastre".
- Măsurile de îmbunătățire a statutului social și a condițiilor de viață ale personalului forțelor armate:

Considerăm că militarul în slujba națiunii merită și trebuie să fie respectat și prețuit de către aceasta.

Se vor îmbunătăți condițiile de viață ale personalului forțelor armate și protecția socială a acestuia prin:

- creșterea calității hranei, a echipamentului și a condițiilor de cazarmare pentru militari;
- construirea de apartamente de serviciu și sprijinirea cadrelor militare active și în rezervă pentru construirea de locuințe proprii, prin acordarea de credite bancare în condiții avantajoase, în funcție de vechimea în serviciul militar și de durata acestuia asumată prin contract.
- Măsurile de asigurare a resurselor necesare apărării:
 - pentru stoparea periculoasei degradări a capacității de apărare a țării va fi schimbată concepția privind prioritățile în repartitia creditelor de la bugetul de stat, ponderea acestora pentru armată urmând să crească treptat în următorii patru ani;
 - vor fi valorificate corespunzător cadrele militare educate și pregătite în străinătate după 1990.
- Măsurile de dezvoltare a relației cu societatea civilă;

Pentru că, într-un stat democratic, politicile din orice domeniu trebuie adoptate de către majoritatea populației, vom dezvolta dialogul, relațiile și colaborarea cu societatea civilă, considerând că numai prin comunicare și transparența rațională a acestora vom putea promova și menține încrederea, înțelegerea și respectul reciproc între armată și aceasta.

Se va consolida parteneriatul dintre serviciile pentru informare și relații publice ale armatei și presă, și se vor diversifica formele de inițiere și pregătire a jurnaliștilor în cunoașterea problemelor apărării armate.

Se va dezvolta colaborarea dintre armată și instituțiile civile de învățământ, pentru sporirea implicării acestora în abordarea unor teme de cercetare privind politica de apărare și înzestrare a armatei.

Se va încuraja organizarea de activități în comun cu organizațiile neguvernamentale, pentru aprofundarea conceptelor privind strategia apărării, precum și pentru înțelegerea și reliefaarea necesităților și a priorităților instituției militare.

B. Politica de siguranță națională

Obiectivul politicii de siguranță națională îl reprezintă identificarea riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale și formularea în timp util de strategii eficiente de prevenire și combatere a lor.

Elementul central al acestei politici îl reprezintă informația. România trebuie să posede o capacitate reală de culegere, analiză și valorificare a informațiilor pentru a reduce incertitudinile cu privire la pericolele ce vizează securitatea națională.

Politica de siguranță națională va fi adaptată noii game de riscuri și amenințări, o atenție deosebită acordându-se atât combaterii spionajului economic, terorismului, traficului de droguri și crimei organizate, în special a celei economico-financiare, cât și problemelor de protecție a mediului.

Se va acorda o atenție specială înregistrării unui progres substanțial în exercitarea prerogativelor serviciilor de informații, urmărindu-se ridicarea nivelului de profesionalism al personalului, accelerarea asimilării unor metode modeme de muncă și asigurarea deplinei neutralități politice.

Activitatea serviciilor de informații se va desfășura strict în limitele legii și sub control parlamentar.

Prioritățile vor fi stabilite în conformitate cu cerințele situației operative interne și externe a României și din perspectiva procesului de integrare euro-atlantică.